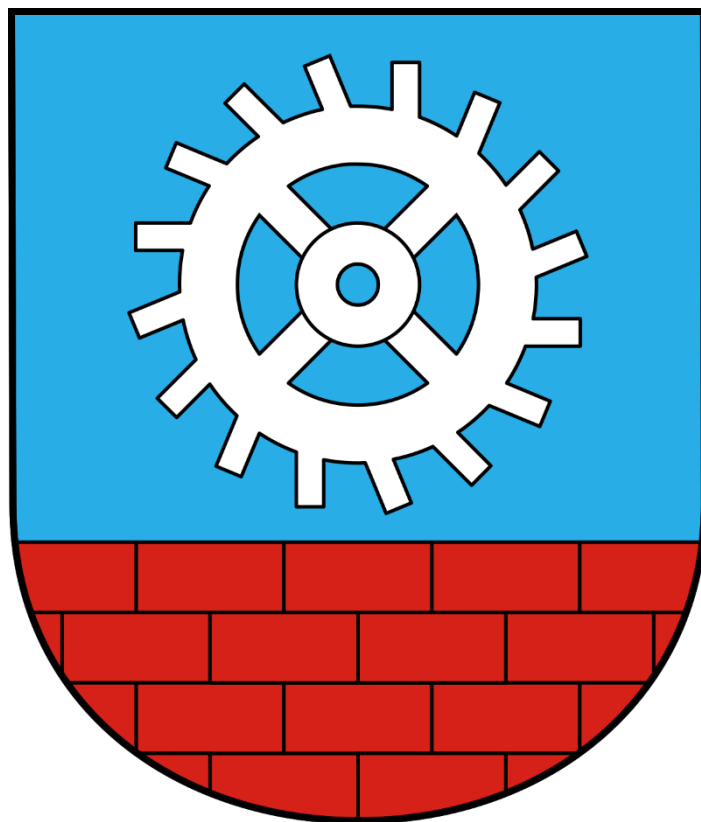


PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO



**DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
GMINY FAŁKÓW**

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
1.1. Podstawa prawna i zakres opracowania	4
1.2. Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie	6
1.3. Powiązania opracowania z innymi dokumentami	6
2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	7
3. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA	9
3.1. Struktura fizjograficzna	9
3.1.1. Ogólna charakterystyka i położenie gminy	9
3.1.2. Rzeźba terenu oraz budowa geologiczna i geomorfologiczna	13
3.1.3. Kopaliny – surowce mineralne	13
3.1.4. Gleby	14
3.1.5. Wody podziemne i gruntowe	14
3.1.6. Wody powierzchniowe	15
3.1.7. Klimat	15
3.1.8. Obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi	17
3.1.9. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi	18
3.1.10. Szata roślinna	19
3.1.11. Świat zwierząt	20
3.1.12. Krajobraz	21
4. OCHRONA ŚRODOWISKA	22
4.1. Formy ochrony przyrody i obszary chronione	22
4.2. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego	28
4.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie z tytułu ustawy o ochronie przyrody	30
4.3.1. Zasady ochrony obiektów i obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody	31
4.3.2. Zasady ochrony obiektów i obszarów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	31
4.3.3. Zasady ochrony innych obiektów i obszarów przyrodniczych o szczególnych walorach i predyspozycjach funkcjonalno-przestrzennych	32
4.3.4. Zasady kształtowania systemu ekologicznego gminy	33
4.3.5. Ochrona powietrza	34
4.3.6. Ochrona przed hałasem	34

4.3.7. Ochrona przed oddziaływaniem pola elektrycznego i pola magnetycznego	34
4.3.8. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego	35
4.4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	36
5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	38
6. CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO	38
6.1. Powiązania z innymi dokumentami	52
6.2. Cele ochrony środowiska uwzględnione w planie ogólnym oraz sposoby ich realizacji	53
7. PRZEWIDYWANY WPŁYW ORAZ ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO	54
7.1. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko	56
7.2. Przewidywane znaczące oddziaływanie na tereny objęte ochroną	58
7.3. Przewidywane oddziaływanie na powiązania przyrodnicze	60
7.4. Przewidywane oddziaływanie na zabytki oraz nieobjęte ochroną obiekty posiadające wartości kulturowe	61
7.5. Przewidywane oddziaływanie na warunki życia ludności	63
7.6. Oddziaływanie transgraniczne	64
7.7. Podsumowanie prognozowanego oddziaływania na środowisko	64
8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	68
9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZAWARTYCH W DOKUMENCIE MAJĄCE NA UWADZE CEL I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000	69
10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	70
11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	71
12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	71

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

1.1. Podstawa prawna i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do Planu Ogólnego Gminy Fałków, sporządzonego zgodnie z uchwałą nr V/28/2024 z dnia 14 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Fałków.

Podstawę prawną wykonania Prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego Gminy Fałków, stanowi art. 46 oraz 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 51, ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199, poz. 1227) prognoza oddziaływania na środowisko określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wody,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,

- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza oddziaływania na środowisko określa skutki dla środowiska, mogące wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu, powodowane:

- ✓ zanieczyszczeniem komponentów środowiska (wody powierzchniowe i podziemne, gleby i kopaliny, powietrze, klimat, faun i flor , ekosystemy),
- ✓ niekorzystnym przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu,
- ✓ emisją hałasu i pól elektromagnetycznych,
- ✓ ryzykiem wystąpienia poważnych awarii.

Prognoza również dokonuje oceny:

- stanu i funkcjonowania środowiska i jego zasobów projektowanego terenu oraz jego otoczenia,
- odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji,
- rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego,
- warunków projektowanego zagospodarowania terenu, wynikających z potrzeb ochrony środowiska.

Prognoza ponadto przedstawia sposoby minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko.

Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
4. bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

1.2. Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest określenie skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego Gminy Fałków na środowisko, a także przedstawienie możliwości rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko, w tym na krajobraz.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zamawiający wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach oraz do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Zakres prognozy jest zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

1.3. Powiązania opracowania z innymi dokumentami

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko - procedury przeprowadzenia której, wymagają projekty:

- planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione powyżej, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Bazą do sporządzenia Prognozy oddziaływania na środowisko jest *Projekt planu ogólnego gminy Fałków*. Prognoza dostosowana jest do rodzaju i skali dokumentu jakim jest Plan Ogólny – do skali dostosowano stopień szczegółowości analiz oraz opis stanu środowiska.

Zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi materiałami źródłowymi dotyczącymi obszaru objętego Prognozą (analiza materiałów źródłowych):

- Strategia Rozwoju Gminy Fałków na lata 2016-2025
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Fałków
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Fałków na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031
- Prognoza oddziaływania na środowisko dla Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Fałków na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031
- Pięcioletnia ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport wojewódzki za lata 2019-2023
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2024
- Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony; A. S. Kleczkowski, 1990,
- Mapy regionalizacji geobotanicznej Polski wg Matuszkiewicza,
- Przeglądowa mapa geomorfologiczna Polski 1:500 000
- „Geografia regionalna Polski” - J. Kondracki; PWN 2001,
- „Geologia regionalna Polski”, Ewa Słupnicka; Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 1997,
- Mapa Topograficzna Polski – skala 1:10 000,
- Mapa geologiczna Polski – mapa bez utworów czwartorzędowych – skala 1: 200 000,
- Szczegółowa mapa geologiczna Polski – skala 1 : 50 000,
- Mapa geologiczno – gospodarcza Polski – skala 1: 50 000,
- Mapa sozologiczna – skala 1 : 50 000,
- Przeglądowa mapa geomorfologiczna Polski - skala 1 : 500 000,
- Mapa hydrogeologiczna – skala 1: 200 000.

Materiały źródłowe oraz badania terenowe pozwoliły określić stan i funkcjonowanie środowiska na obszarze objętym opracowaniem oraz w jego otoczeniu oraz określić potencjalne zagrożenia środowiska i wpływ ustaleń Planu ogólnego na jego funkcjonowanie.

We wstępnej części opisano stan elementów środowiska, zarówno komponentów nieożywionych, jak i ożywionych. Zagrożenia poszczególnych elementów opisano w kolejnym podrozdziale. Osobny podrozdział poświęcono na charakterystykę prawnych form ochrony przyrody oraz identyfikację problemów ochrony środowiska.

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy obszarów o podobnym projektowanym sposobie zagospodarowania. Poszczególne kategorie obszarów poddano analizie możliwego znaczącego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne oraz zależności między wymienionymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy - zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. W opisie uwzględniono przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne.

Oddzielny rozdział poświęcono wpływowi ustaleń Planu Ogólnego na istniejące na terenie gminy formy ochrony przyrody ustanowione na podstawie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody.

Ważną częścią Prognozy jest ponadto rozdział określający rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnego oddziaływania na środowisko przewidziane w POG i/lub proponowane w Prognozie.

3. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA

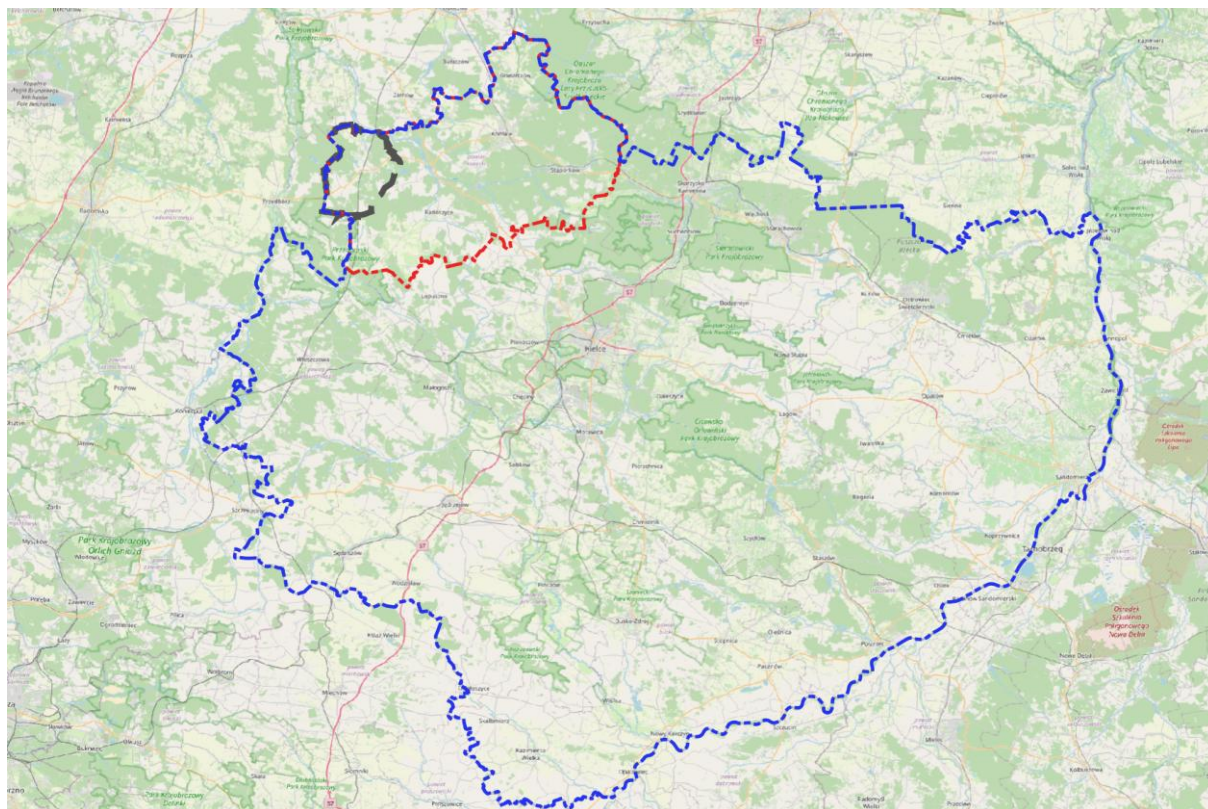
3.1. Struktura fizjograficzna

3.1.1. Ogólna charakterystyka i położenie gminy

Gmina Fałków leży w północno-zachodniej części województwa świętokrzyskiego, w zachodniej części powiatu koneckiego. Sąsiaduje od wschodu z gminą Ruda Maleniecka, Radoszyce, od południowego wschodu, od południa z gminą Słupia Konecka oraz z gminami województwa łódzkiego od zachodu i południowego zachodu gmina Przedbórz, od północy – gmina Żarnów. Powierzchnia gminy wynosi 132,1 km², a w skład gminy wchodzi 19 miejscowości sołeckich.

Przez gminę przebiega szlak komunikacyjny o znaczeniu krajowym nr 42 Namysłów - Kluczbork - Radomsko - Końskie - Skarżysko Kamienna - Starachowice (długość na terenie gminy ok. 14 km), a także drogi powiatowe i gminne.

Przez teren gminy z południa na północ przebiega Centralna Magistrala Kolejowa posiadająca wysokie parametry techniczne, jednak bez żadnej lokalnej stacji.



Rys. 1 Położenie gminy Fałków na tle województwa i powiatu (źródło: opracowanie własne)

Zgodnie z Regionalizacją fizycznogeograficzną Polski, obszar gminy Fałków należy do dwóch mezoregionów: Wzgórz Opoczyńskich (część północna gminy) i Wzgórz Łopuszańskich (część południowa gminy).

Wzgórza Opoczyńskie (342.12) – część Wyżyny Przedborskiej stanowiąca północno-zachodnią otoczkę Gór Świętokrzyskich. Jest położona na wschód od łuku Pilicy, znajdującego się pod Tomaszowem Mazowieckim. Główne miasta tego regionu to Opoczno, Tomaszów Mazowiecki i Końskie. Wzgórza zbudowane są ze skał jurajskich, które tworzą tu dwie antykliny. Rozdziela je kredowa synklina. Na formy te nałożone są wzniesienia ostańcowe zbudowane ze żwiru. Utwory te pochodzą ze zlodowacenia środkowopolskiego. W wapieniach jurajskich rozwijają się zjawiska krasowe. Powodują one powstawanie zapadlisk na powierzchni (kras zakryty). Na zachodnim krańcu regionu, w Tomaszowie Mazowieckim znajdują się obfite źródła krasowe nazywane Niebieskimi Źródłami. Na Wzgórzach Opoczyńskich przeważają tereny rolnicze. Obszary leśne występują na obrzeżach regionu.

Wzgórza Łopuszańskie (342.16) – pasma wzgórz znajdujące się we wschodniej części Wyżyny Przedborskiej. Sąsiadują z Pasmem Przedborsko Małogoskim oraz Płaskowyżem Suchedniowskim. Najwyższe wzniesienie o wysokości 299 m n.p.m. znajduje się w okolicach miasta Łopuszno. Wzgórza zbudowane są ze skał jurajskich oraz górnotriasowych. Wschodnia część tego obszaru odwadniana jest przez rzekę Łosośną, część zachodnia przez Czarną Konecką. Miejscami występują tu wydmy śródlądowe.

Gmina Fałków to gmina o charakterze rolniczo-leśnym. Użytki rolne stanowią 47,6% jej powierzchni, natomiast na lasy i grunty leśne przypada 46,4% powierzchni ogólnej. Pozostałą część stanowią inne rodzaje użytkowania terenu.

Obszar gminy Fałków został ukształtowany przez rzeźbę polodowcową o charakterze denudacyjnym z niewielkimi wzgórzami. Krajobraz ten jest wzbogacony o wierzchołki pagórków moreny czołowej. Teren gminy rozdzielony jest różnymi formami dolinnymi. Największą i najbardziej płaską z nich jest dolina Czarna Maleniecka rozciągająca się w północnej części gminy.

Gmina Fałków położona jest na południowo-zachodnim mezozoicznym obniżeniu Gór Świętokrzyskich. Starsze formy przykryte są osadami czwartorzędowymi, takimi jak gliny zwałowe, mułki, ily zastoiskowe, piaski i żwiry fluwioglacjalne. W wielu przypadkach przykryte są one deluwiami i piaskami eolicznymi. Natomiast doliny rzeczne często wypełnione są piaskami, madami i torfami.

Szata roślinna na obszarze gminy Fałków jest silnie uzależniona od jej budowy geologicznej. Dominację ilościową stanowią bory świeże zajęte przez bory sosnowe. Kolejną formą siedlisk występujących na tym obszarze są siedliska nadmiernie wilgotne zajęte przez łągi, bory wilgotne i bagienne, a także torfowiska niskie, wysokie i przejściowe. Na obszarze gminy, można zaobserwować takie gatunki roślin jak: skrzypy, widłaki, paprocie. Na tym terenie znajduje się też wiele gatunków roślin chronionych, np. mącznica lekarska, pomocnik baldaszkowy, storczyk plamisty, storczyk szerokolistny, kopytnik pospolity, konwalia majowa, kruszyna pospolita, kalina koralowa i inne.

Na terenie gminy Fałków można zaobserwować wiele gatunków zwierząt. Do najbardziej pospolitych należą: sarna, lis, dzik, zając, nornica ruda, kret, ryjówka, borsuk oraz gronostaj. Wyróżniono również wiele gatunków ryb, m.in. karpia, brzana, szczupaka, leszcza czy też ukleja.

Występujące tutaj owady to głównie motyle, zaś wśród ptaków można wyodrębnić: sikorkę bogatkę, szpaka, drozda, grubodzioba, kuropatwę, rudzika i inne. Grupa gadów i płazów reprezentowana jest przez: traszkę grzebieniastą, ropuchę paskówkę, kumaka nizinnego, rzekotkę oraz jaszczurkę zwinkę.

Według klasyfikacji W. Okołowicza i D. Martyn, Gmina Fałków zlokalizowana jest w śląsko-małopolskim regionie klimatycznym. Charakteryzuje się on przewagą wpływów oceanicznych. Lato w tym regionie jest długie i ciepłe, natomiast zima krótka i łagodna. Średnia dobową temperatura powietrza wynosi 8,2°C. Roczna suma opadów na terenie gminy jest równa 631 mm¹⁰. Natomiast okres wegetacyjny wynosi 210-220 dni.



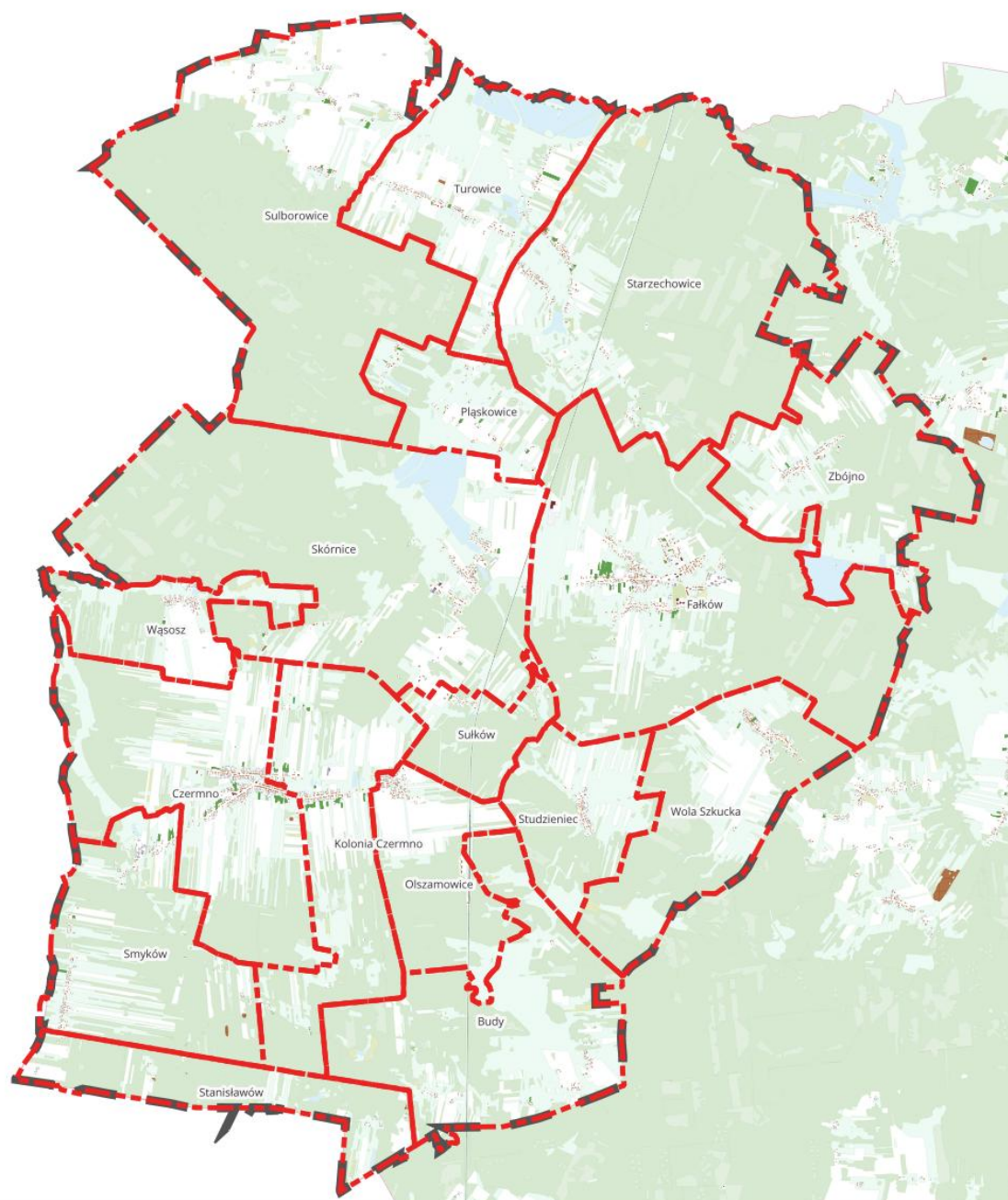
Rys. 2 Położenie gminy Fałków na tle mapy satelitarnej
(źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem mapy satelitarnej)

Gmina Fałków to obszar atrakcyjny pod względem turystycznym, nie tylko ze względu na walory krajobrazowe i przyrodnicze, ale także na zabytki przeszłości.

W krajowej waloryzacji turystycznej cały obszar gminy Fałków zaliczony został do terenów o dużej przydatności do wypoczynku. Obecnie przebiega tu jeden pieszy szlak turystyczny czerwony Łączna - Diabla Góra. Poza tym występują dobre warunki dla wędrówek narciarskich. Atutem gminy są duże możliwości intensyfikacji produkcji ekologicznej, rozwijanej równolegle z agroturystyką i ekoturystyką. Na terenie gminy znajdują się duże kompleksy leśne, jak również przepływająca w

północnej części rzeka Czarna. Elementem zagospodarowania turystycznego mogły być też kompleksy stawów rybnych w Skórnicach oraz w pobliżu Fałkowa (pod warunkiem przystosowania ich na cele rekreacyjne).

Sieć osadniczą gminy Fałków tworzy 19 sołectw: Budy, Czermino, Czermino-Kolonia, Fałków, Gustawów, Olszamowice, Smyków, Stanisławów, Wąsosz, Płaskowice, Skórnice, Studzieniec, Sułków, Wola Szkucka, Zbójno, Papiernia, Starzechowice, Sulborowice, Turowice.



Rys. 3 Sołectwa w gminie Fałków na BDOT10k powiatu koneckiego
(źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem BDOT10k)

3.1.2. Rzeźba terenu oraz budowa geologiczna i geomorfologiczna

Obszar gminy Fałków został ukształtowany przez rzeźbę polodowcową o charakterze denudacyjnym z niewielkimi wzgórzami. Krajobraz ten jest wzbogacony o wierzchołki pagórków moreny czołowej. Teren gminy rozdzielony jest różnymi formami dolinnymi. Największą i najbardziej płaską z nich jest dolina Czarna Maleniecka rozciągająca się w północnej części gminy.

Gmina Fałków położona jest na południowo-zachodnim mezozoicznym obniżeniu Gór Świętokrzyskich. Starsze form'y przykryte są osadami czwartorzędowymi, takimi jak gliny zwałowe, mułki, ily zastoiskowe, piaski i żwiry fluwiogłacialne. W wielu przypadkach przykryte są one deluwiami i piaskami eolicznymi. Natomiast doliny rzeczne często wypełnione są piaskami, marami i torfami.

3.1.3. Kopaliny – surowce mineralne

Na terenie gminy Fałków występują surowce okruszowe - piaski ze żwirem i żwiry oraz surowce krzemionkowe - piaskowce. Utwory piaszczyste są dość powszechne, piaski są pochodzenia eolicznego lub wodnolodowcowego i eksploatowane najczęściej nielegalnie na własne potrzeby mieszkańców.

Na terenie gminy położone są 2 udokumentowane złoża kopalin stałych. Są to:

- Złoże STANISŁAWÓW - złożo kruszywa naturalnego (piaski i żwiry) dla potrzeb drogownictwa, obecnie nieeksploatowane, o zasobach 1 086 tys. ton. Powierzchnia wynosi 155 610 m², przy miąższości od 2,0 do 9,4 m, grubość nadkładu wynosi od 0,1 do 2,1 m. Złoże położone jest na terenach leśnych i z tego względu ma ono charakter konfliktowy. Ewentualna eksploatacja położonego w granicach Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, pełniącego charakter otuliny, złoża „Stanisławów” wymaga odpowiedniej zgody.
- Złoże PIKULE – złożo kruszywa naturalnego (piaski i żwiry) dla potrzeb drogownictwa oraz do budownictwa, eksploatowane. Powierzchnia wynosi 17 552 m², przy miąższości od 5,7 do 10,20 m, grubość nadkładu wynosi od 0,1 do 0,2 m. Złoże położone jest na terenach rolnych klasy IV. Grubość spągu złoża 5,8 do 10,30 metra.

Na terenie gminy Fałków zlokalizowanych jest ponadto szereg miejsc mogących stanowić miejsca eksploatacji surowców mineralnych dla potrzeb lokalnych - piasków w miejscowościach: Czermno, Olszamowice, Szreniawa, Skórnice, Studzieniec, Zbójno. Na terenie gminy istnieją również potencjalne obszary perspektywicznej eksploatacji żwirów w rejonie Wąsosza (gmina Fałków).

Na terenie gminy Fałków nie występują kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji.

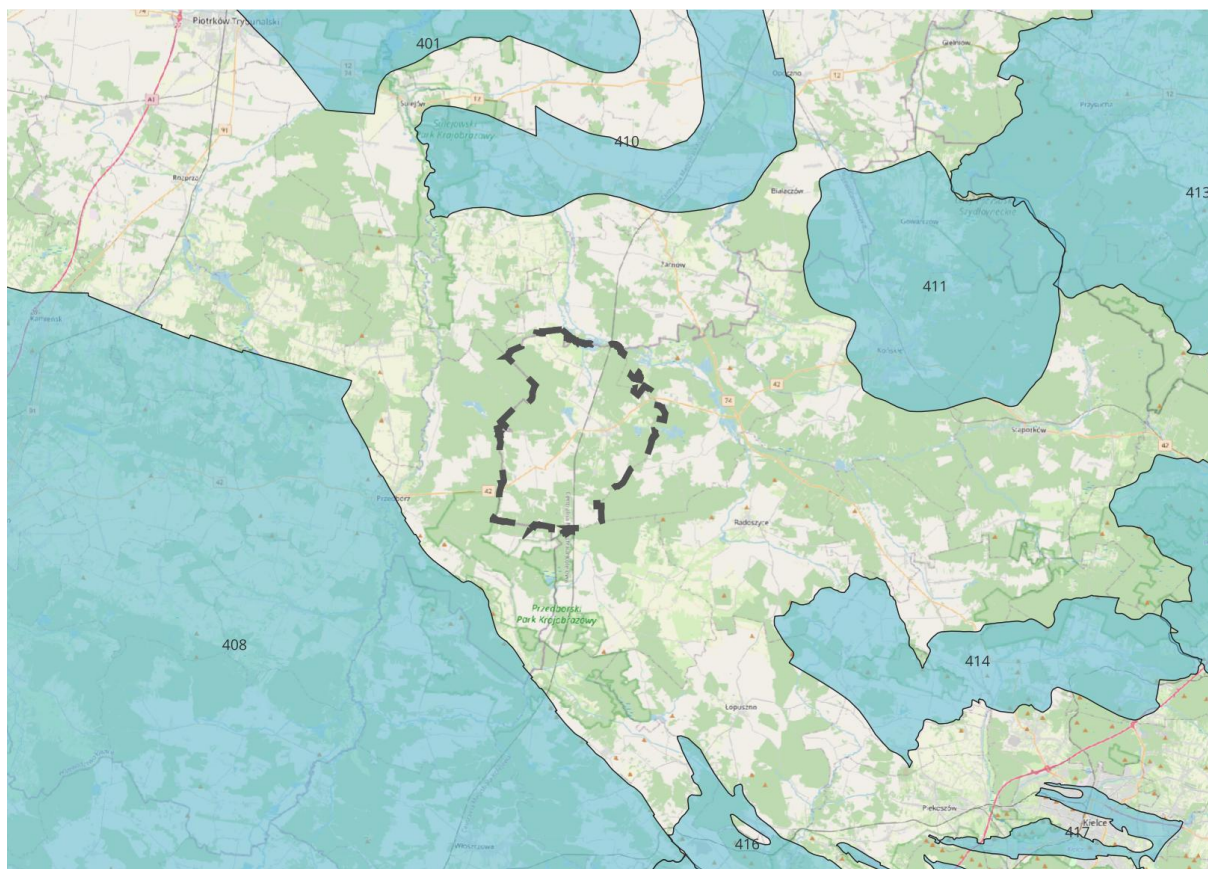
3.1.4. Gleby

Gmina Fałków jest obszarem o glebach słabej jakości. Dominację stanowią gleby bieliceowe. Mniejszy udział w strukturze mają gleby brunatne, które należą do kompleksu 6 żyniego słabego i 7 żyniego bardzo słabego. Innymi glebami występującymi na obszarze gminy o znacznie mniejszym udziale są: pseudobelice, czarne ziemie zdegradowane, mady, gleby murszaste, gleby murszowe, gleby torfowe. Struktura bonitacyjna na terenie gminy Fałków:

- klasa IIIb – 0,2% powierzchni użytków rolnych,
- klasa IV – 22,1% powierzchni użytków rolnych,
- klasa V – 42,4% powierzchni użytków rolnych,
- klasa VI – 34,1% powierzchni użytków rolnych,
- klasa VIz – 1,2% powierzchni użytków rolnych.

3.1.5. Wody podziemne i gruntowe

Obszar objęty opracowaniem znajduje się poza granicami Głównego Zbiornika Wód Podziemnych.



Rys. 4 Granice gminy na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych

(źródło: www.psh.gov.pl)

3.1.6. Wody powierzchniowe

Gmina Fałków położona jest na obszarze dorzecza Wisły, w zlewni II rzędu rzeki Pilicy. Sieć hydrograficzną na tym terenie tworzą rzeki: Ojrzanka, Struga, Barbarka oraz Greszczyńska. Znajdują się tu również zbiorniki stanowiące stawy rybne. Największe z nich występują w rejonie wsi Skórnice, a ich powierzchnia wynosi ok. 70 ha.

Gmina Fałków znajdowała się na terenie 5 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych:

- RW20006254219 – Czarna Włoszczowska od źródeł do Czarnej z Olszówki bez Czarnej z Olszówki,
- RW20006254354 – Dopływ z Nosalewic,
- RW20006254369 – Ojrzanka,
- RW20006254489 – Barbarka,
- RW20009254479 – Czarna Maleniecka od Plebanki do Barbarki.

Zlewnie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujące się obecnie na terenie gminy (zgodnie z wykazem z dnia 17 lutego 2023 w ramach rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły):

- RW2000062544799 – Czarna od Plebanki do Barbarki,
- RW20000625429 – Czarna,
- RW200010254369 – Ojrzanka,
- RW2000112545399 – Pilica od Zwleczy do zb. Sulejów.

Gmina Fałków znajduje się w obrębie dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych:

- GW200084,
- GW200085.

Na terenie gminy Fałków nie prowadzono badań jakości wód podziemnych w ramach monitoringu krajowego.

3.1.7. Klimat

Według klasyfikacji W. Okołowicza i D. Martyn, Gmina Fałków zlokalizowana jest w śląsko-małopolskim regionie klimatycznym. Charakteryzuje się on przewagą wpływów oceanicznych. Lato w tym regionie jest długie i ciepłe, natomiast zima krótka i łagodna. Średnia dobową temperatura powietrza wynosi 8,2°C. Roczna suma opadów na terenie gminy jest równa 631 mm¹⁰. Natomiast okres wegetacyjny wynosi 210-220 dni.

Na terenie gminy Fałków można wyodrębnić dwa rodzaje zanieczyszczeń powietrza – tzw. emisję liniową i emisję powierzchniową. Do emisji zanieczyszczeń linowych można zaliczyć przebiegającą drogę krajową, która jest głównym szlakiem komunikacyjnym na tym obszarze. Przez to, iż drogi krajowe cechuje duże natężenie ruchu, są one narażone na wzmożoną emisję zanieczyszczeń do

powietrza atmosferycznego. Do ograniczenia emisji ze źródeł liniowych przyczynią się głównie inwestycje w zakresie przebudowy/modernizacji szlaków komunikacyjnych. Korzystny wpływ na ograniczenie tego rodzaju emisji wywierają również kampanie społeczne o tematyce proekologicznej (zachęcanie do korzystania ze środków transportu publicznego). Natomiast głównym źródłem emisji zanieczyszczeń na obszarze gminy do powietrza atmosferycznego jest emisja z ogrzewania budynków (głównie emisja niska uzależniona od rodzaju stosowanych paliw do celów grzewczych i nisko sprawnych urządzeń grzewczych). Jednakże na terenie gminy Fałków zostały podjęte działania w tym zakresie, które stopniowo pomagają pozbyć się tego problemu. Takimi działaniami jest m.in. udział w programie „Czyste Powietrze”.

Zgodnie z art. 89.1. ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.) Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref. Na podstawie tej oceny sporządzane jest opracowanie: „Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Świętokrzyskim”.

W celu oceny jakości powietrza teren kraju podzielony został na strefy. Wyznaczono je w oparciu o podział administracyjny. Strefy stanowią aglomeracje obejmujące miasta powyżej 100 tys. mieszkańców oraz pozostałe obszary leżące w granicach województwa. Gmina Fałków zlokalizowana jest w strefie świętokrzyskiej.

Stan jakości powietrza w województwie świętokrzyskim jest co roku oceniany na podstawie pomiarów prowadzonych na stacjach automatycznych i manualnych oraz wyników modelowania matematycznego. Stacje pomiarowe zlokalizowane są w taki sposób, aby pomiary poziomów stężeń zanieczyszczeń prowadzone na nich zapewniały informacje o wielkościach stężeń na dużym obszarze.

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny – dopuszczalny poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie, lub środowisko, jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy – docelowy poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie, lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego – poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie – z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków – w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5}, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II – poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

3.1.8. Obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska art. 110a „starosta prowadzi obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach”.

Na terenie znajduje się teren zagrożony ruchami masowymi ziemi, dla którego w rejestrze prowadzonym przez Starostę Koneckiego znajduje się karta rejestracyjna terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi o numerze roboczym na mapie autorskiej TZ-1 oraz numerze 23341 w Systemie Osłony Przeciwosuwiskowej (SOPO) Państwowego Instytutu Geologicznego.

Na terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi zagospodarowanie i realizacja inwestycji powinny uwzględniać uwarunkowania geologiczne i geotechniczne terenu oraz wymagania wynikające z przepisów odrębnych, w szczególności dotyczących ochrony środowiska oraz prowadzenia robót budowlanych na terenach o skomplikowanych warunkach gruntowych.

3.1.9. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi

Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, obszarami szczególnego zagrożenia powodzią są:

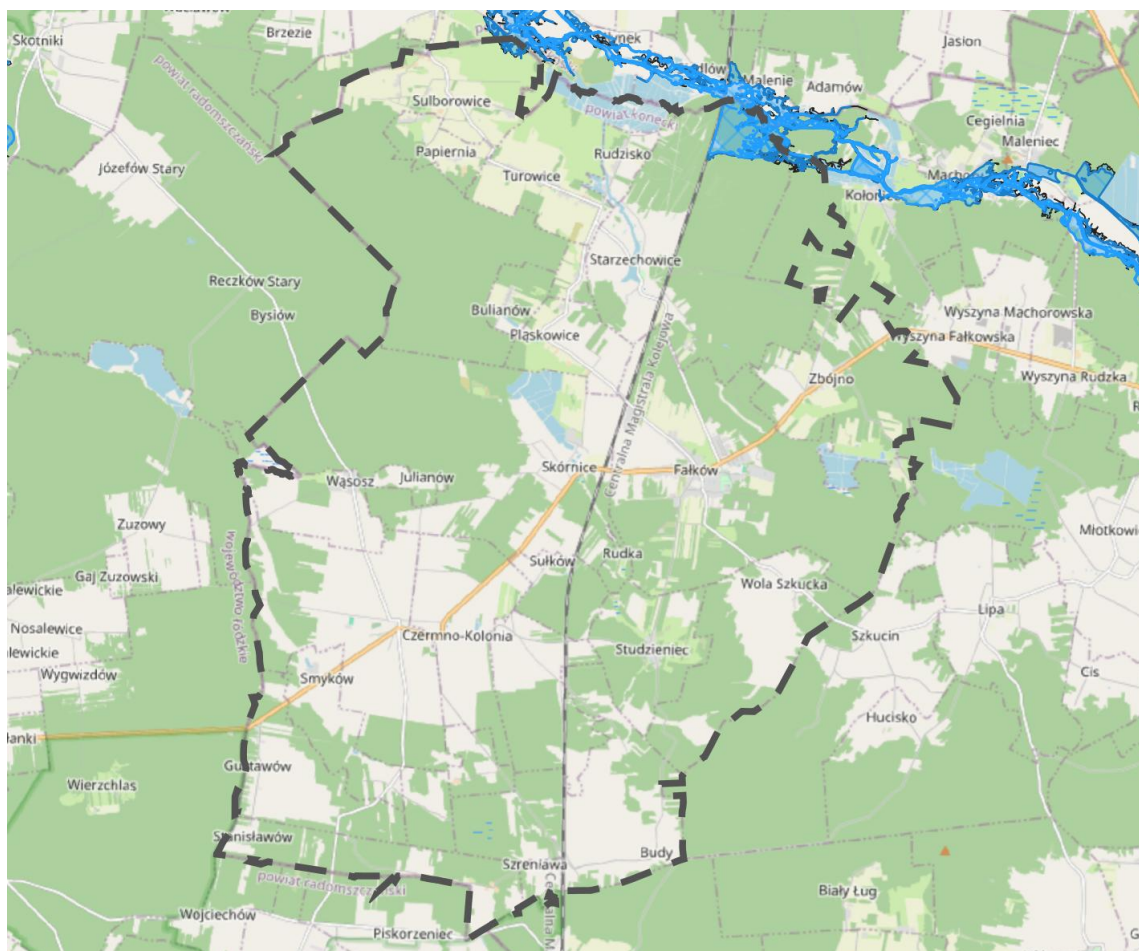
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny.

Na podstawie informacji pozyskanych z Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie na terenie Gminy Fałków występują:

- obszary zagrożenia powodziowego, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 10% (raz na 10 lat),
- obszary zagrożenia powodziowego, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),
- obszary zagrożenia powodziowego, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat),

Tereny zagrożone powodzią występują w północnej części gminy przy rzece Czanej. Występowanie zagrożenia powodziowego na danym terenie oznacza duże prawdopodobieństwo wystąpienia tam zjawiska powodzi. Ryzyko powodzi natomiast oznacza kombinację prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i prawdopodobieństwa wystąpienia związanych z powodzią potencjalnych negatywnych konsekwencji dla życia i zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej.

Na terenie Gminy nie występują wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału.



Rys. 5 Obszary szczególnego zagrożenia powodziowego

3.1.10. Szata roślinna

Gmina Fałków położona jest na południowo-zachodnim mezozoicznym obniżeniu Gór Świętokrzyskich. Starsze formy przykryte są osadami czwartorzędowymi, takimi jak gliny zwałowe, mułki, ily zastoiskowe, piaski i żwiry fluwioglacjalne. W wielu przypadkach przykryte są one deluwiami i piaskami eolicznymi. Natomiast doliny rzeczne często wypełnione są piaskami, mady i torfami.

Szata roślinna na obszarze gminy Fałków jest silnie uzależniona od jej budowy geologicznej. Dominację ilościową stanowią bory świeże zajęte przez bory sosnowe. Kolejną formą siedlisk występujących na tym obszarze są siedliska nadmiernie wilgotne zajęte przez łągi, bory wilgotne i bagienne, a także torfowiska niskie, wysokie i przejściowe. Na obszarze gminy, można zaobserwować takie gatunki roślin jak: skrzypy, widłaki, paprocie. Na tym terenie znajduje się też wiele gatunków roślin chronionych, np. mącznica lekarska, pomocnik baldaszkowy, storczyk plamisty, storczyk szerokolistny, kopytnik pospolity, konwalia majowa, kruszyna pospolita, kalina koralowa i inne.

Gmina Fałków to gmina o charakterze rolniczo-leśnym. Użytki rolne stanowią 47,6% jej powierzchni, natomiast na lasy i grunty leśne przypada 46,4% powierzchni ogólnej. Pozostałą część stanowią inne rodzaje użytkowania terenu.

Zagrożenia biotyczne dla gospodarki leśnej:

- owady (niebezpieczne zwłaszcza dla zbiorowisk z dominującym udziałem sosny);
- zwierzęta łowne (niszczone są przez nie m.in. uprawy i młodniki);
- grzyby patogeniczne (zagrożenie głównie ze strony huby korzeniowej i opieńki miodowej), powodujące choroby lub zamieranie drzew.

Zagrożenia abiotyczne:

- wielkość opadów, temperatury powietrza, niekorzystne zjawiska atmosferyczne i zdarzenia meteorologiczne;
- pożary – zagrożenie to wynika z dużej penetracji lasów przez ludzi.

Wpływ człowieka:

- zaśmiecanie;
- nadmierna penetracja;
- niszczenie urządzeń i obiektów infrastruktury turystycznej;
- niszczenie i kaleczenie drzew;
- niszczenie stanowisk roślin chronionych; płoszenie zwierzyny;
- niszczenie gniazd mrowisk.

Inne zagrożenia:

- rozwój komunikacji;
- rozwój zabudowy;
- zintensyfikowana produkcja rolna.

Stan zdrowotny i sanitarny drzew w granicach nadleśnictwa jest dobry, co wynika z prowadzonych kontroli; drzewostany nie znajdują się pod ujemnym działaniem przemysłu.

3.1.11. Świat zwierząt

Na terenie gminy Fałków można zaobserwować wiele gatunków zwierząt. Do najbardziej pospolitych należą: sarna, lis, dzik, zając, nornica ruda, kret, ryjówka, borsuk oraz gronostaj. Wyróżniono również wiele gatunków ryb, m.in. karpia, brzana, szczupaka, leszcza czy też ukleja. Występujące tutaj owady to głównie motyle, zaś wśród ptaków można wyodrębnić: sikorkę bogatkę, szpaka, drozda, grubodzioba, kuropatkę, rudzika i inne. Grupa gadów i płazów reprezentowana jest przez: traszkę grzebieniastą, ropuchę paskówkę, kumaka nizinnego, rzekotkę oraz jaszczurkę zwinkę.

3.1.12. Krajobraz

Gmina posiada typowy charakter gminy wiejskiej. W jej krajobrazie dominują tereny otwarte - pola, łąki i pastwiska oraz kompleksy leśne i zadrzewienia śródpolne i łęgowe. Grunty rolne pozostają w większości w rolniczym użytkowaniu. Zabudowa we wsiach koncentruje się wzdłuż głównych dróg przez nieprzebiegających, rzadko tworząc układy wielouliczne. Dominuje zabudowa jednorodzinna i zagrodowa. Dominanty w krajobrazie tworzą obiekty sakralne.

Obecny rolniczo-leśny charakter tego terenu i aktualny skład gatunkowy lasów opierający się głównie na sośnie oraz w mniejszym stopniu dębie lub grabie jest wynikiem gospodarowania zamieszkujących tu kolejnych pokoleń osadników. Leśno-polny krajobraz powoduje urozmaicenie równinnego, prawie płaskiego terenu. Malownicze oczka śródpolne, przydrożne wierzby, zadrzewienia i zakrzewienia występujące głównie przy ciekach wodnych tworzą ciekawy krajobraz wiejski oraz są siedliskiem wielu ptaków i owadów, a także miejscem żerowania zwierząt leśnych.

Warunki przyrodnicze w gminie charakteryzują się różnym stopniem naturalności lub przekształcenia. Podstawowym założeniem kształtowania struktury przyrodniczej gminy powinno być dążenie do tego, aby całość tworzyła powiązany funkcjonalnie i strukturalnie system płatów i korytarzy, jak np. model „matryc – płatów – korytarzy”.

Istotne są również mniejsze dolinki boczne, będące miejscami spływu wód, mas powietrza, migracji roślin i zwierząt. Podobne funkcje pełnią powierzchnie łąk, pastwisk i pól ornych; trwałe zadrzewienia i zakrzewienia; ciągi zieleni wzdłuż cieków wodnych, zieleń urządzona, zieleń cmentarna. Jako uzupełniające należy traktować pasy i płaty zieleni: sadów, pasmowej zieleni nieurządzonej wzdłuż dróg czy drobnych cieków wodnych, zieleń ogrodów przydomowych, a także powierzchnie biologicznie czynne pozostawione w granicach poszczególnych działek.

Celem wszelkich zabiegów powinno być utrzymanie ciągłości strukturalnej i funkcjonalnej istniejących powiązań ekologicznych, zachowanie ich potencjału biologicznego, ograniczenie działań mogących zmienić warunki siedliskowe.

4. OCHRONA ŚRODOWISKA

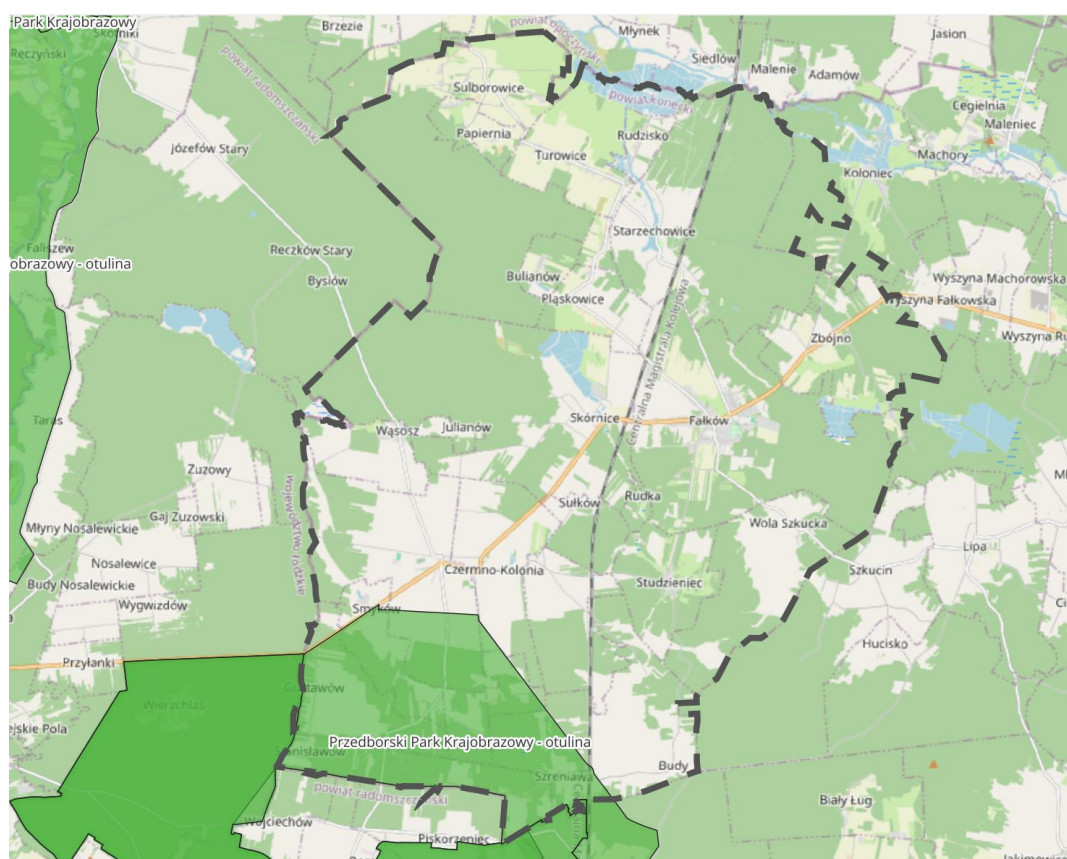
4.1. Formy ochrony przyrody i obszary chronione

Na terenie gminy Fałków nie występują Parki Narodowe, Parki Krajobrazowe, natomiast występuje otulina Przedborskiego Parku Krajobrazowego, Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar Natura 2000 Dolina Czarnej, 21 użytków ekologicznych, 2 pomniki przyrody.

OTULINA PRZEDBORSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

Powierzchnia parku wynosi 165,53 km², natomiast otaczająca go otulina zajmuje 184,66 km². Zarówno park, jak i otulina zostały wyznaczone w celu ochrony wysokich walorów przyrodniczych i krajobrazowych środkowej Pilicy i występujących w sąsiedztwie pozostałości Puszczy Pilickiej oraz unikatowych form geologicznych wraz z licznymi walorami kulturowymi tych terenów.

Na terenie parku obowiązuje uchwała nr XLIX/885/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 roku w sprawie Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

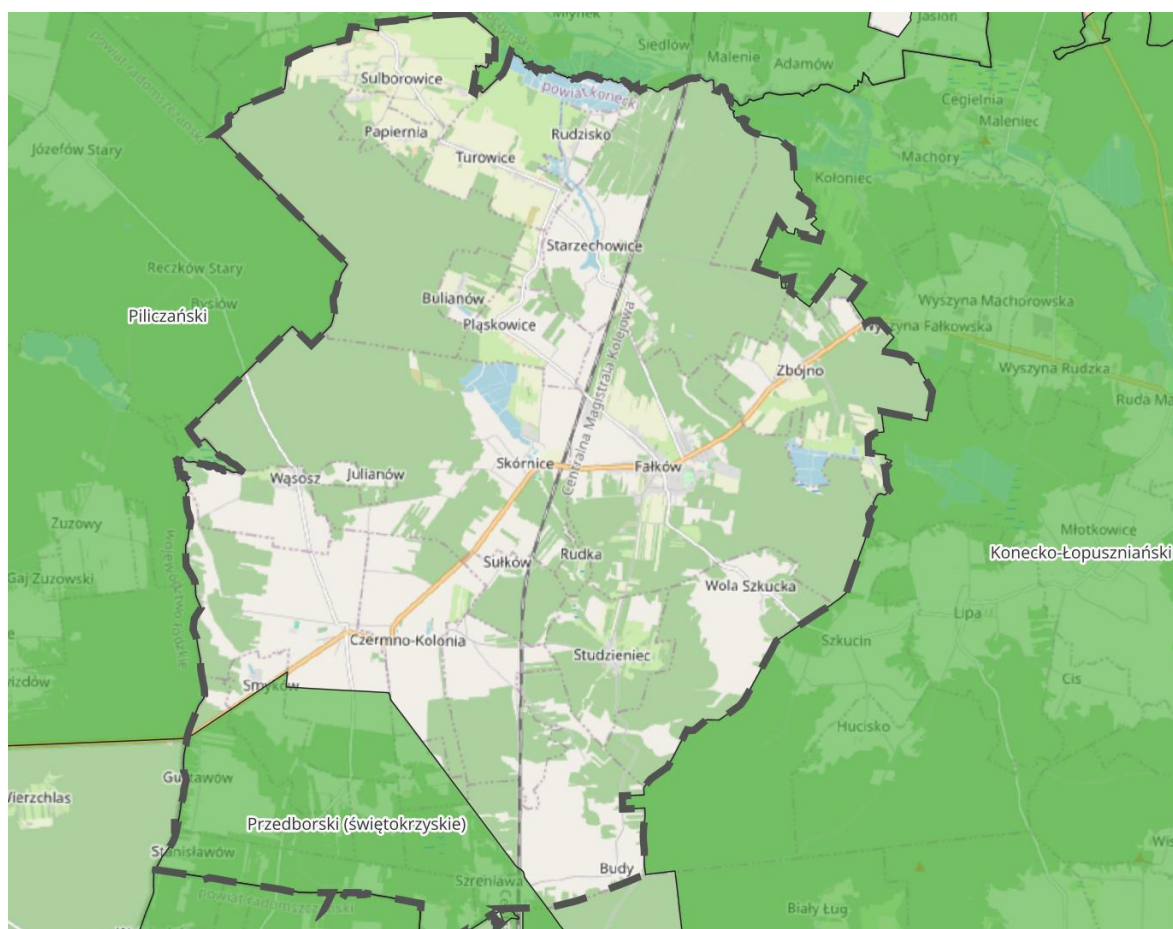


Rys. 6 Otulina Przedborskiego Parku Krajobrazowego na terenie gminy (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/>)

PRZEDBORSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszar wyznaczony w celu ochrony bogactwa ekosystemów, zróżnicowanej rzeźby terenu i krajobrazu oraz pełnionej funkcji korytarzy ekologicznych. Na tym obszarze znajdują się dobrze wykształcone zbiorowiska szaty roślinnej: torfowiskowe, szuwarowe, wodne, murawy kserotermiczne. Aktualnie obowiązującym aktem prawnym na tym terenie jest uchwała nr XLIX/885/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r.

Na terenie obszarów chronionego krajobrazu obowiązują zakazy zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

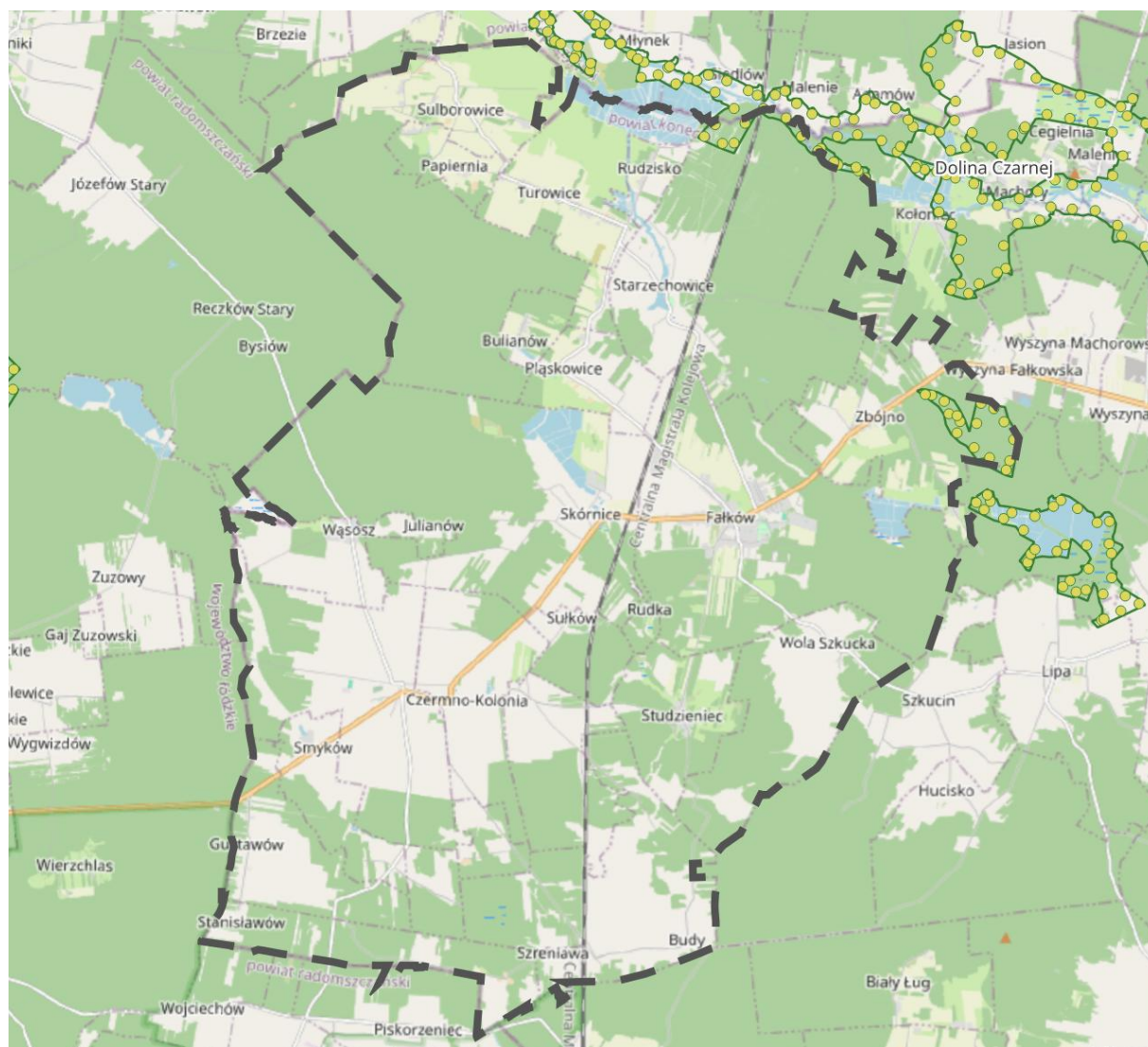


Rys. 7 Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu na terenie gminy (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/>)

OBSZAR NATURA 2000 DOLINA CZARNEJ (PLH260015)

Wyznaczenie obszaru ma na celu ochronę terenu obejmującego dolinę Czarnej Koneckiej (Malenieckiej) od źródeł do ujścia. Jest to największy prawobrzeżny dopływ Pilicy. Dolina składa się z łąk zmiennowilgotnych, suchych pastwisk, szuwarów turzycowych, torfowisk przejściowych oraz boru bagiennego, ols i grąd. W dolinie znajdują się również małe stawy rybne. Rzeką na przeważającej długości zachowała naturalny charakter koryta i doliny.

Na obszarze obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Czarnej (PLH260015). Na ww. Obszarach Natura 2000 obowiązują przepisy art. 33 ustawy o ochronie przyrody.

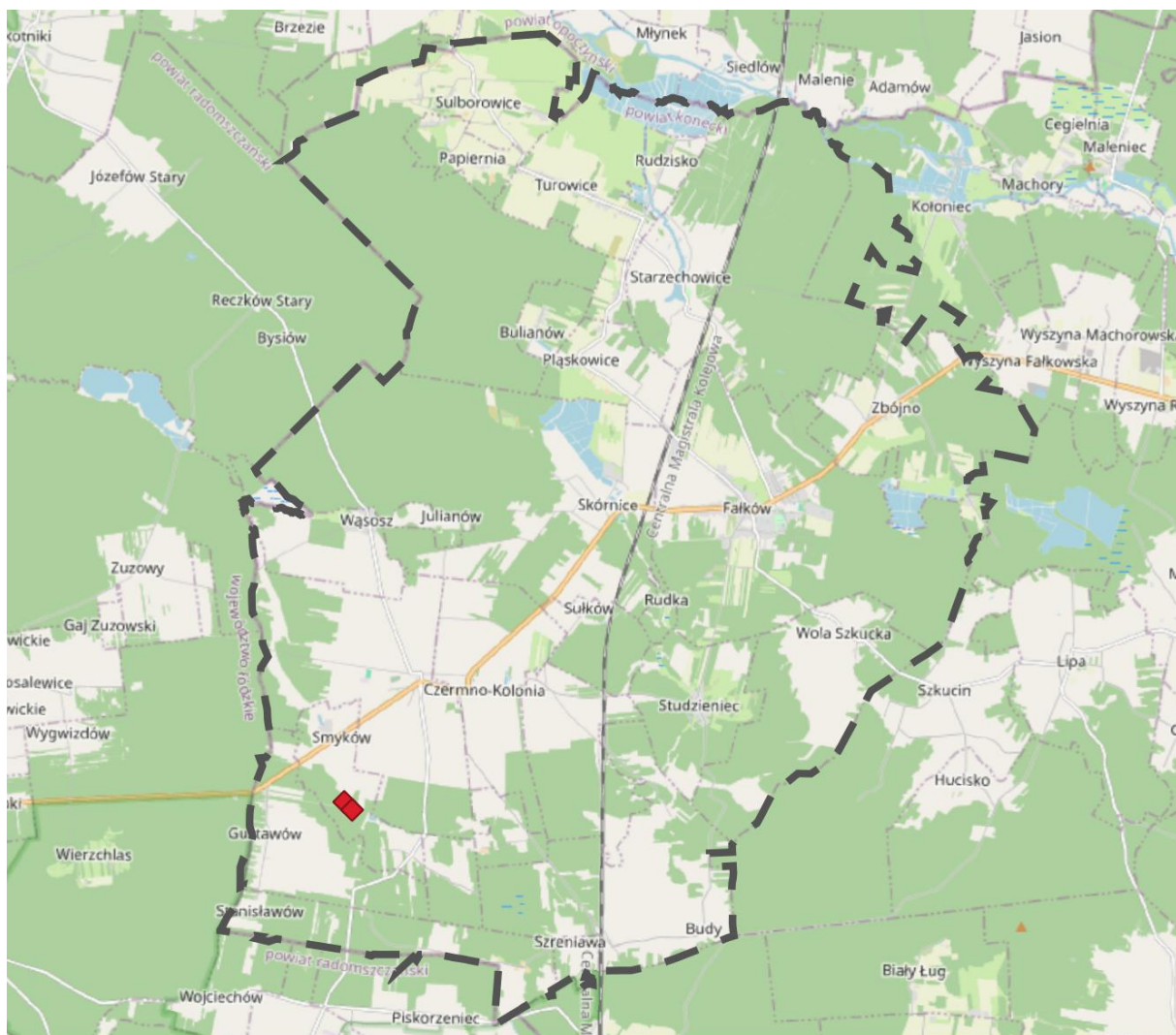


Rys. 8 Obszar Natura 2000 Dolina Czarnej na terenie gminy (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/>)

KORYTARZE EKOLOGICZNE

Europejska Sieć Obszarów Chronionych (ESOCh) jest to spójny przestrzennie i funkcjonalnie system reprezentowanych i najlepiej zachowanych pod względem różnorodności biologicznej obszarów Europy. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET- POLSKA została opracowana w latach 90-tych jako projekt Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN). Choć sieć ECONET-POLSKA nie posiada umocowania prawnego, jest pewną wytyczną polityki przestrzennej. Zgodnie z definicją podaną przez autorów koncepcji "Krajowa sieć ekologiczna" ECONET-POLSKA jest wieloprzestrzennym systemem obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnym dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Sieć ECONET-POLSKA zawiera w sobie również obszary prawnie chronione (parki narodowe i krajobrazowe oraz rezerваты), ostoje przyrody CORINE lub ważne ostoje ptaków, które najczęściej są "wbudowane" w najcenniejsze fragmenty obszarów węzłowych jako tzw. biocentra (regionalne i lokalne). Większość z wytyczonych w sieci ECONET-PL korytarzy ekologicznych nawiązuje do dolin rzecznych. Składa się ona z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość.

Korytarz ekologiczny to wydłużony obszar łączący podobne siedliska będący drogą wybieraną przez zwierzęta do przemieszczania się między nimi. Oprócz drogi wędrówki zwierząt jest też drogą rozprzestrzeniania się roślin i grzybów. Na terenie gminy Fałków znajdują się korytarze ekologiczne Dolina Pilicy oraz Częstochowa wschód.



Rys. 11 Pomnik Przyrody

4.2. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

Na całość spuścizny historyczno - kulturowej zlokalizowanej na terenie gminy Fałków składają się:

a) Historyczne układy urbanistyczne:

- miejski układ urbanistyczny w Fałkowie objęty ochroną konserwatorską,
- wiejskie układy urbanistyczne w Czerminie, Olszamowicach (wielodrożnica) i Starzechowicach (ulicówka).

b) Zespoły architektury i budownictwa:

- Zespół kościoła parafialnego w Fałkowie. W skład zespołu wchodzi:
 - kościół wzniesiony w latach 1920 - 1948 według projektu O. Sosnowskiego na miejscu starszej świątyni. Do cennych elementów wyposażenia należy ołtarz główny rokokowy, z drugiej połowy XVIII wieku z płaskorzeźbą wniebowzięcia Matki Boskiej z Dzieciątkiem, w srebrnej sukience. Do szczególnie cennych przedmiotów przechowywanych w kościele

należy późnorenesansowy kielich z pierwszego ćwierćwiecza XVII wieku fundacji Maurycego Fryderyka z Jędrzejowa, proboszcza fałkowskiego oraz 3 ornaty z fragmentami haftów z XVII i XVIII wieku - obiekt w ewidencji,

- plebania murowana z lat 20-tych XX wieku - obiekt w ewidencji,
- mur okalający cmentarz kościelny; na cmentarzu klasycystyczny nagrobek Jakuba Ścibow Kotkowskiego z 1831 roku.

- Zespół podworski w Fałkowie. Na zespół składają się:

- dwór obronny - zamek z przełomu XVI i XVII wieku otoczony fosą - obecnie w ruinie,
- oficyna murowana z pierwszej połowy XIX wieku,
- czworak murowany z pierwszej połowy XIX wieku, przebudowany,
- park z XVI wieku, przekomponowany w wieku XIX.

Cały zespół został, za wyjątkiem czworaku, wpisany do rejestru zabytków pod numerem 790 dnia 16 września 1972 roku, czworak w ewidencji WKZ.

- Zespół podworski w Skórnicach. Na zespół składa się:

- murowany dwór z 1850 roku, remontowany w 1959 roku,
- murowany spichlerz z około połowy XIX wieku,
- park z zachowanym układem kompozycyjnym i drzewostanem.

Cały zespół został wpisany do rejestru zabytków pod numerem 722 dnia 30 maja 1972 roku.

- Zespół zabudowy małomiasteczkowej w Fałkowie.

c) Pojedyncze obiekty architektury i budownictwa:

- Obiekty sakralne:

- kościół parafialny w Cermnie p.w. Nawiedzenia NMP i św. Mikołaja, murowany z 1881 roku,
- kapliczka murowana z połowy XIX wieku w Cermnie,
- figura Matki Boskiej Bolesnej z XVIII wieku w Fałkowie
- krzyże i kapliczki przydrożne w większości o dużej wartości historycznej i
- kościół i kapliczka w Cermnie znajduje się w ewidencji WKZ.

- Budynki mieszkalne:

- Fałków: dom nr 3, drewniany z około 1915 roku,
- Zbójno: dom nr 37, drewniany z początku XX wieku, dom nr 38, drewniany z około 1929 roku.

- Obiekty przemysłowe - młyny: w Rudzisku, Starzechowicach i Smykowie.

- Zespoły zieleni - park podworski w Starzechowicach. Obiekt wpisany do rejestru WKZ pod numerem 366.

- Cmentarze parafialne - w Fałkowie i Cermnie z nagrobkami sięgającymi połowy XIX wieku.

d) Miejsca martyrologii - cmentarze wojenne i mogiły:

- cmentarz wojenny w Fałkowie z okresu I wojny światowej, na którym spoczywają żołnierze niemieccy i rosyjscy, w znacznym stopniu zniszczony,
- zbiorowa mogiła - kwatera partyzantów - żołnierzy Armii Krajowej - na cmentarzu w Fałkowie,
- zbiorowa mogiła żołnierzy polskich poległych w 1939 roku - na cmentarzu w Czermnie.

e) Stanowiska archeologiczne.

Na terenie gminy znajduje się 92 stanowiska archeologiczne. Większość z nich jest skupiona w pobliżu dolin rzek i cieków oraz w pobliżu większych miejscowości.

Wszystkie zaewidencjonowane stanowiska archeologiczne podlegają ochronie konserwatorskiej. W miejscach ich usytuowania należy liczyć się z ograniczeniem inwestycji mogących mieć wpływ na naruszenie struktury podziemnych warstw kulturowych.

W otoczeniu obiektów zabytkowych, szczególnie wpisanych do rejestru zabytków, należy unikać lokowania inwestycji mogących przyczynić się do pogorszenia wglądu i widoku na te obiekty i silnie ingerujących w krajobraz kulturowy oraz takich, których funkcja nie jest dostosowana do charakteru otoczenia (np. obiekty przemysłowe, magazyny, niektóre usługi itp.). Wszelkie prace porządkowe i wycinki drzew w tych obiektach, a także wydzielanie działek i lokalizacja nowych obiektów muszą uzyskać zgodę służb odpowiedzialnych za ochronę zabytków.

Dla obiektów wpisanych do ewidencji zabytków, które objęte są ochroną ze względu na czas powstania, walory architektoniczne oraz przynależność do historycznej zabudowy miejscowości wskazuje się konieczność uzyskania opinii właściwych służb konserwatorskich przed przystąpieniem do prac związanych ze zmianą wyglądu zewnętrznego tych obiektów.

4.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie z tytułu ustawy o ochronie przyrody

W uzasadnieniu do planu ogólnego gminy Fałków istnieje szereg zapisów uwzględniających problemy ochrony środowiska, w tym zdrowia ludzi. Oprócz zapisów odnoszących się bezpośrednio do ochrony komponentów środowiska (przywołanych poniżej) istnieją również zapisy, których realizacja przyczyni się pośrednio do poprawy jakości środowiska przyrodniczego. Zapisy te związane są przede wszystkim z rozwojem infrastruktury technicznej:

- Rozwój sieci wodociągowej odbywać się będzie poprzez zaopatrywanie nowych terenów w urządzenia i sieci wodociągowe oraz uzupełnienia i modernizację już istniejącej.
- Przewiduje się sukcesywne zastępowanie dotychczasowych źródeł energii źródłami charakteryzującymi się niskimi wskaźnikami emisyjnymi takich jak energia elektryczna, gaz, olej opałowy, alternatywne źródła energii – kolektory powietrzne, pompy ciepła. Dopuszcza się

stosowanie paliw stałych pod warunkiem, że urządzenia do ich spalania spełniają standardy energetyczno-ekologiczne oraz posiadają znak bezpieczeństwa ekologicznego.

4.3.1. Zasady ochrony obiektów i obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody

W granicach gminy Falków znajdują się otulina Przedborskiego Parku Krajobrazowego, Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar Natura 2000 Dolina Czarnej, 21 użytków ekologicznych, 2 pomniki przyrody.

Realizacja ochrony poszczególnych form ochrony przyrody polega na przestrzeganiu nakazów, zakazów i ograniczeń dla każdego z terenów zgodnie z ich planami ochrony lub innymi przepisami związanymi z ochroną o których mowa w rozdziale 4.1

W przypadku pomników przyrody obowiązuje zakaz wycinania, niszczenia lub uszkodzenia drzewa, zrywania pączków kwiatów, owoców i liści, zanieczyszczania terenu i wzniesienia ognia w pobliżu drzewa, umieszczania tablic i innych znaków oraz wchodzenia na drzewo. Obowiązuje też zakaz prowadzenia w pobliżu pomników przyrody robót ziemnych trwale zmieniających powierzchnie terenu, mających wpływ na zmianę poziomu wód gruntowych lub mogących uszkodzić system korzeniowy drzew.

4.3.2. Zasady ochrony obiektów i obszarów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Obiekty zabytkowe

Obowiązuje ich zachowanie i rewaloryzacja, a także zakaz lokalizacji nowych obiektów kubaturowych oraz niszczenia elementów kompozycyjnych. W zagospodarowaniu należy uwzględnić strefy ochrony konserwatorskiej. Nie dopuszcza się w ich zasięgu utrzymywania i lokalizacji obiektów zagrażających czystości wód, powietrza, stanu sanitarnego zieleni oraz naruszających walory widokowe i kompozycję całości układu zabytkowego.

Grunty chronione

Zgodnie z ustaw o ochronie gruntów rolnych i leśnych obejmuje się ochroną grunty rolne wysokich klas pozostawiając je w użytkowaniu rolniczym. Na cele nierolnicze można przeznaczyć grunty wysokich klas tylko w uzasadnionych przypadkach. Polityka przestrzenna gminy w odniesieniu do przestrzeni rolniczej powinna też polegać na ograniczeniu podziału nieruchomości, ograniczeniu lub zakazie lokalizacji zabudowy rozproszonej.

Korytarze ekologiczne

Strefy wododziałowe i systemy dolinne stanowią lokalne łączniki ekologiczne nazywane korytarzami i pasmami środowiskowymi. Tworzą one lokalną sieć ekologiczną.

Znaczenie systemowego kształtowania obszarów zieleni jest kapitalne, a najważniejsze zasady to:

- możliwość wymiany energii ekologicznej,
- zachowanie najcenniejszych zbiorowisk naturalnych flory i fauny,
- zwiększenie pojemności i odporności środowiska na przekształcenia,
- poprawa walorów klimatycznych i krajobrazowych.

Ukształtowanie całej sieci łączników wymaga utrzymania w ich zasięgu krajobrazu leśno-łąkowo-polnego, zwiększania powierzchni użytków zielonych, zalesień, zadrzewień, „małej retencji”. Przebieg tras komunikacyjnych nie powinien przerywać naturalnych ciągów systemu, zaleca się estakady, wiadukty, przepusty. Lokalne korytarze ekologiczne mogą przenikać pozostałe struktury przestrzenne.

4.3.3. Zasady ochrony innych obiektów i obszarów przyrodniczych o szczególnych walorach i predyspozycjach funkcjonalno-przestrzennych

Wody powierzchniowe i podziemne

Ochrona wód z uwagi na funkcje krajobrazowo-ekologiczne i gospodarcze (zaopatrzenie w wodę - zaspokojenie potrzeb bytowych i produkcyjnych) powinna polegać na kompleksowej ochronie zlewni rzeki Czarnej czyli na doprowadzeniu i utrzymaniu czystości, na zakazie zrzutu cieków do wód, wprowadzaniu zadrzewień i zieleni trawiasto-krzewiastej na obrzeżu cieków, wprowadzaniu „małej retencji”, zastawek, jazów w celu spowolnienia odpływu, zwiększeniu obszaru zadrzewień na terenie gminy (zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni), zwłaszcza w strefach wododziałowych.

Z punktu widzenia gospodarki wodnej do najważniejszych zadań w gminie Fałków należy ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed dalszą degradacją jakościową.

Zdecydowanej ochrony wymagają także wody podziemne pierwszego poziomu (wody gruntowe) w dolinach i na wysoczyźnie, stanowiące do niedawna podstawę zaopatrzenia ludności w wodę.

4.3.4. Zasady kształtowania systemu ekologicznego gminy

W ochronie środowiska przyjęto dwie strategie:

- strategię zmierzającą do zachowania walorów i zasobów środowiska w najcenniejszych jego obszarach (ochrona konserwatorska cennych obszarów, pomników przyrody),
- strategię oznaczającą podniesienie przyrodniczego potencjału obszaru gminy, przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska środkami technicznymi, administracyjnymi i przestrzennymi.

Planowanie przestrzenne jest podstawowym narzędziem dla realizacji postulatów ochrony przyrody i kształtowania środowiska. Uwzględnienie w planie ogólnym systemu ekologicznego gminy jako podstawowego uwarunkowania rozwoju pozwoliło na zdefiniowanie kierunków ochrony środowiska oraz struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Najważniejszą rolę dla właściwego funkcjonowania i zachowania równowagi środowiska pełnią wszystkie powierzchnie naturalne – środowiskotwórcze, a więc parki, skwery, tereny zielone, wody, tereny zadrzewione.

Kierunki ochrony i kształtowania środowiska są różnego rodzaju:

1. Kierunek ochrony środowiska - konserwatorsko-pielęgnacyjny (zachowawczy) – w stosunku do innych cennych przyrodniczo obiektów (pomniki przyrody),
2. Kierunek ochrony środowiska - sanacyjny - w odniesieniu do zieleni parkowej/urządzonej,
3. Kierunek ochrony i kształtowania środowiska o charakterze kreatywnym:
 - wprowadzanie zielonych ciągów jako łączników ekologicznych,
 - budowa obiektów “małej retencji”,
 - uzupełnianie zieleni w obszarach zurbanizowanych,
 - racjonalizacja wykorzystania i zagospodarowania zasobów wodnych,
 - wprowadzania zadrzewień.
4. Kierunek ochrony i kształtowania środowiska w działaniach inwestycyjnych i przestrzennych wprowadzający ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym jak:
 - określenie wymaganej powierzchni terenów biologicznie czynnych na działkach zabudowy mieszkaniowej, usługowej,
 - ograniczenia maksymalnej wysokości zabudowy z uwagi na uwarunkowania przestrzenno-krajobrazowe,
 - ograniczenia intensywności zagospodarowania,
 - optymalizacja ruchu samochodowego,
 - ograniczenia w lokalizacji obiektów uciążliwych (tj. wpływających ujemnie na stan otaczającego środowiska) z wyjątkiem infrastruktury technicznej,
 - ograniczenia w inwestowaniu na terenach wyłączonych z zabudowy,

- wprowadzenia infrastruktury technicznej (woda, kanalizacja sanitarna, gaz) jednocześnie z zabudową.

4.3.5. Ochrona powietrza

Dla obszaru gminy ustala się następujące zasady dla działań na rzecz ochrony powietrza:

- przeciwdziałanie i zmniejszanie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego zwłaszcza ze źródeł punktowych,
- ograniczenie „niskiej emisji” poprzez przekształcenie istniejących systemów ogrzewania w systemy bardziej przyjazne dla środowiska, (wprowadzenie na szeroką skalę ekologicznych-niskoemisyjnych paliw w miejsce wykorzystania węgla),
- przestrzeganie zasad lokalizacji obiektów mogących powodować zapachy pochodzące m.in. z terenów gastronomicznych występowanie ich wiąże się głównie z nieprzestrzeganiem reżimów technologicznych oraz źle rozwiązana wentylacja,
- podnoszenie efektywności wykorzystania energii i jej oszczędzanie, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

4.3.6. Ochrona przed hałasem

Ochrona przed hałasem, w tym poprawa klimatu akustycznego na terenie gminy powinna polegać między innymi na:

- wprowadzaniu zieleni izolacyjnej wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych oraz wokół stref generujących hałas;
- przebudowie dróg;
- stosowaniu określonych przez zarządców linii elektroenergetycznych zasad ochrony i wyznaczania stref ochronnych w planach miejscowych wzdłuż tych linii.

4.3.7. Ochrona przed oddziaływaniem pola elektrycznego i pola magnetycznego

Źródłem pola elektromagnetycznego są napowietrzne linie elektroenergetyczne. Ochrona przed oddziaływaniem tego pola będzie realizowana poprzez stosowanie zasad i wytycznych zgodnych z przepisami odrębnymi.

Linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia nie powinny stanowić zagrożenia dla mieszkańców projektowanej zabudowy, gdy wyznaczone pasy technologiczne linii stanowią wystarczającą strefę ochronną przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

4.3.8. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego

Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Wszelkie prace prowadzone przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków wymagają pozwolenia konserwatorskiego w przypadku:

- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;
- wykonywania robót budowlanych w otoczeniu zabytku;
- prowadzenia badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru;
- prowadzenia badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;
- prowadzenia badań archeologicznych;
- przemieszczania zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- trwałego przeniesienia zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje;
- dokonywania podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- zmiany przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku;
- umieszczania na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów, z wyłączeniem znaków informujących o tym, że zabytek podlega ochronie po uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków;
- podejmowania innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru;
- poszukiwania ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych.

Obiekty wpisane do ewidencji zabytków

W przypadku obiektów ujętych w ewidencji konserwatorskiej ochronie podlega bryła i wygląd zewnętrzny budynków. Prace prowadzone przy tych obiektach, mogące mieć wpływ na wygląd zewnętrzny budynku – przebudowy, rozbudowy, remonty elewacji, remonty dachu i wymiana pokrycia, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej – winny być konsultowane ze służbami konserwatorskimi i poprzedzone opinią konserwatorską.

4.4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Dokument wyznaczający przyszłe kierunki zamierzeń w zakresie polityki przestrzennej tworzony jest w oparciu, m.in. o uwarunkowania zewnętrzne, na które składają się ustalenia innych dokumentów na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. W dokumentach tych ważne miejsce zajmują zagadnienia ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Priorytety Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska na lata 2002-2012 formułuje VI Program Działalności Wspólnoty w zakresie środowiska (Decyzja NR 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 22 lipca 2002 r., ustanawiająca Szósty Wspólnotowy Program działań w zakresie środowiska naturalnego). Jego realizacja ma na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska naturalnego i zdrowia ludzkiego oraz ogólną poprawę środowiska i jakości życia. Będzie realizowany poprzez 7 strategii tematycznych w zakresie: zrównoważonego użytkowania zasobów naturalnych, zapobiegania powstawaniu odpadów i upowszechniania recyklingu, poprawy jakości środowiska miejskiego, ograniczania emisji zanieczyszczeń, ochrony gleb, zrównoważonego użytkowania pestycydów oraz ochrony i zachowania środowiska morskiego. Program wspiera proces włączania problemów ochrony środowiska we wszystkie polityki i działania Wspólnoty w celu zmniejszenia nacisków na środowisko naturalne pochodzących z różnych źródeł.

Przyjęta w 1997 roku Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia ochronę środowiska człowieka, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Zasadę tę uwzględnia „II Polityka ekologiczna państwa” oraz dostosowane do niej strategie i programy środowiskowe, w tym przede wszystkim „Polityka ekologiczna państwa 2030”, „Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej” i „Strategia gospodarki wodnej”. Wymienione dokumenty strategiczne uwzględniają zobowiązania i cele ochrony środowiska przyjęte w ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską konwencjach międzynarodowych, jak:

- Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, Berno (1979);
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych, mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego (1975), ze zmianami wprowadzonymi w Paryżu (1982) i Reginie (1987);
- Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro (1992);
- Konwencja Helsińska o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego (1992);
- Konwencja o różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro (1992);
- Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, wraz z Protokołem (1997).

Obok wyżej wymienionych, ważne cele ekologiczne zapisane zostały w:

- innych dokumentach międzynarodowych:
 - Europejska Konwencja krajobrazowa;
 - Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich.
- dokumentach UE: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Unii Europejskiej.

Projekt Planu ogólnego gminy Fałków stanowi przyczynek do realizacji ww. celów.

Oprócz wymienionych dokumentów o charakterze ogólnym, w Polsce, w nawiązaniu do przepisów ustawy (Prawo ochrony środowiska i Prawo o odpadach) funkcjonuje kilka innych programów szczegółowych w zakresie ochrony środowiska. Są to:

- Krajowy Plan Gospodarki Opadami,
- Krajowy Program Zwiększenia Lesistości,
- Krajowy Program Oczyszczania cieków Komunalnych,
- Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej wraz z Programem Działań,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

Dodatkowo cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniają uwarunkowania zewnętrzne określone w:

- ✓ Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa ŚFluwietokrzyskiego
- ✓ Strategia Rozwoju Gminy Fałków
- ✓ Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fałków

5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W sytuacji, gdy postanowienia Planu Ogólnego Gminy Fałków nie zostaną zrealizowane należy spodziewać się pewnych zmian w funkcjonowaniu środowiska. Może nastąpić dysproporcja i chaos w przeznaczeniu terenów.

Założenia planu ogólnego mają na celu generalną poprawę stanu środowiska i pozytywny wpływ na zdrowie człowieka. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Planu Ogólnego to:

- obniżenie walorów krajobrazowych poprzez chaotyczną lokalizację obiektów realizowaną bez zasadę zachowania ładu przestrzennego,
- brak lub niewłaściwe, niezgodne z zasadami ochrony środowiska, zagospodarowanie terenów rekreacyjnych,
- zubożenie różnorodności biologicznej poprzez nadmierną antropopresję,
- zubożenie zasobów środowiska naturalnego, szczególnie przyrody ożywionej,
- degradacja gleb na skutek wprowadzania nowej niezorganizowanej zabudowy.

6. CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688, z późn. zm.) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2024 r., poz. 1130, z późn. zm.), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego.

Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do końca czerwca 2026 roku.

Zgodnie z art. 13i ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku przed sporządzeniem projektu planu ogólnego Rada Gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego.

Ustalenia planu ogólnego stworzono uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wynikające m.in.:

- z ustaleń planu zagospodarowania województwa świętokrzyskiego,
- z obszarów chronionych znajdujących się na obszarze opracowania,
- z obszarów szczególnego zagospodarowania,
- z rozmieszczenia istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej.

Wyznaczając strefy planistyczne planu ogólnego brano pod uwagę w pierwszej kolejności obszary objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, w tym tereny dla których umożliwiono realizację funkcji mieszkaniowej, obszary z istniejącą zabudową o funkcji mieszkaniowej, zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, obszary uzupełnień zabudowy w ramach istniejącej zabudowy.

W planie ogólnym Gminy Fałków określone są odpowiednie strefy planistyczne zgodne z art. 13c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 poz. 1130, z późn. zm.).

Gminny katalog stref planistycznych wyznacza ich profil funkcjonalny, wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Plan ogólny sporządzany jest w formie danych przestrzennych obejmując m.in.

- lokalizację przestrzenną obszaru objętego planem ogólnym w postaci wektorowej wraz z atrybutami zawierającymi informacje o akcie,
- lokalizację przestrzenną stref planistycznych wraz z atrybutami zawierającymi informacje o obiektach przestrzennych,
- lokalizację obszaru uzupełnień zabudowy.

Plan ogólny gminy ma na celu zapewnić zrównoważony rozwój gminy i harmonijne zagospodarowanie jej przestrzeni.

Zadaniami planu ogólnego jest określenie podstawowych kierunków zagospodarowania przestrzennego poprzez wyznaczenie stref planistycznych, czyli obszarów o określonym przeznaczeniu oraz wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy.

Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego, który zastąpił dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Jest wiążący dla wszystkich mieszkańców na obszarze gminy.

Zakres Planu Ogólnego Gminy określa ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. z 2024 poz. 1130, z późn. zm.) w głównej mierze art. 13a. i 13b.

Art. 13a. 1. Dla obszaru gminy, z wyłączeniem morskich wód wewnętrznych oraz terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu, rada gminy uchwała plan ogólny gminy, zwany dalej „planem ogólnym”.

2. Zmiana planu ogólnego może obejmować część obszaru gminy.

3. Zmiana planu ogólnego dla części obszaru gminy wymaga dokonania zmian w odniesieniu do wszystkich treści, które w wyniku wprowadzenia zmiany przestają być aktualne.

4. W planie ogólnym:

1) określa się:

a) strefy planistyczne,

b) gminne standardy urbanistyczne;

2) można określić:

- a) obszary uzupełnienia zabudowy,
- b) obszary zabudowy śródmiejskiej.

5. Plan ogólny w zakresie, o którym mowa w:

- 1) *ust. 4 pkt 1 i pkt 2 lit. b, uwzględnia się przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz stanowi podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;*
- 2) *ust. 4 pkt 2 lit. a, stanowi podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy.*

6. Plan ogólny nie stanowi podstawy prawnej:

- 1) *decyzji innych niż wymienione w ust. 5;*
- 2) *wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w art. 30 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725 i 834);*
- 3) *sprawdzenia, o którym mowa w art. 35 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.*

7. Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego.

Art. 13b. Ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, w szczególności:

- 1) *ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa;*
- 2) *znajdujące się na obszarze gminy:*
 - a) *formy ochrony przyrody oraz ich otuliny,*
 - b) *obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału,*
 - c) *obszary gruntów zmeliorowanych,*
 - d) *tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy,*
 - e) *strefy ochronne ujęć wody,*
 - f) *obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych,*
 - g) *tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi,*
 - h) *udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji,*
 - i) *obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej,*
 - j) *zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951, 1688 i 1904), lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej,*
 - k) *obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne,*
 - l) *tereny zamknięte i ich strefy ochronne, m) obszary ograniczonego użytkowania, n) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,*

- o) obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji,*
- p) obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją,*
- q) grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I–III oraz grunty leśne,*
- r) zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,*
- s) obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego;*
- 4) rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu;*
- 5) rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe;*
- 6) opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;*
- 7) zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.*

Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów oraz art. 13h Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym część graficzną uzasadnienia planu ogólnego stanowi prezentacja graficzna:

- 1) danych przestrzennych tworzonych dla planu ogólnego, o których mowa w art. 67a ust. 3 pkt 1 i ust. 3a pkt 1;
- 2) granic działek ewidencyjnych pochodzących z bazy danych, o której mowa w art. 4 ust. 1a pkt 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne;
- 3) obiektów przestrzennych w rozumieniu ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej, stanowiących uwarunkowania, o których mowa w art. 13b pkt 3, przy czym jeżeli te obiekty przestrzenne pochodzą ze zbiorów danych zgłoszonych do ewidencji zbiorów oraz usług danych przestrzennych, o której mowa w art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej, wykorzystuje się geometrię tych obiektów przestrzennych.

Część graficzną uzasadnienia planu ogólnego może stanowić prezentacja graficzna obiektów przestrzennych w rozumieniu ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej, stanowiących uwarunkowania, o których mowa w art. 13b pkt 4, przy czym jeżeli te obiekty przestrzenne pochodzą ze zbiorów danych przestrzennych zgłoszonych do ewidencji zbiorów oraz usług danych przestrzennych, o której mowa w art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej, wykorzystuje się geometrię tych obiektów przestrzennych.

Zgodnie z art. 13c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) w planie ogólnym gminy wydziela się strefy planistyczne oraz określa się gminny katalog stref planistycznych.

Obszar objęty planem ogólnym podzielony w sposób rozłączny na następujące strefy planistyczne:

- | | | |
|--|------|-------|
| 1) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną | - SW | - 5 |
| 2) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną | - SJ | - 61 |
| 3) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową | - SZ | - 130 |
| 4) strefa usługowa | - SU | - 25 |
| 5) strefa gospodarcza | - SP | - 6 |
| 6) strefa produkcji rolniczej | - SR | - 22 |
| 7) strefa infrastrukturalna | - SI | - 23 |
| 8) strefa zieleni i rekreacji | - SN | - 27 |
| 9) strefa cmentarzy | - SC | - 2 |
| 10) strefa otwarta | - SO | - 25 |
| 11) strefa komunikacyjna | - SK | - 7 |

Na terenie gminy Fałów nie wyznacza się:

- | | |
|---|------|
| 1) strefa handlu wielkopowierzchniowego | - SH |
| 2) strefa górnictwa | - SG |

Profile funkcjonalne stref planistycznych oraz gminne standardy urbanistyczne dla poszczególnych stref opisane zostały poniżej. Gminy katalog stref planistycznych przedstawia się następująco:

STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ – SW

Profil podstawowy	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
	teren usług
	teren komunikacji
	teren zieleni urządzonej
	teren ogrodów działkowych
	teren infrastruktury technicznej

Nr strefy	Profil dodatkowy				
	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	teren handlu wielkopowierzchniowego	teren zieleni naturalnej	teren lasu	teren wód
1SW	TAK	-	-	-	-

GMINNE STANDARDY URBANISTYCZNE			
Maksymalna nadziemna intensywności zabudowy	Maksymalnego udziału powierzchni zabudowy	Maksymalna wysokość zabudowy	Wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej
2	50	15	30

W granicach planu ogólnego gminy Fałków wyznaczono 5 stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną o łącznej powierzchni 12,1405 ha.

Strefy wielofunkcyjne z zabudową wielorodzinną wskazane na terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Ustalane parametry gminnych standardów urbanistycznych są zgodne z obecną polityką przestrzenną gminy (zachowanie powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszej niż 30%) oraz kontynuacją polityki przestrzennej zapisanej w obowiązujących aktach planowania przestrzennego.

STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ – SJ

Profil podstawowy	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej teren usług teren komunikacji teren zieleni urządzonej teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej
--------------------------	--

Profil dodatkowy			
teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej	teren zieleni naturalnej	teren lasu	teren wód
-	-	-	-

GMINNE STANDARDY URBANISTYCZNE			
Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalnego udziału powierzchni zabudowy	Maksymalna wysokość zabudowy	Wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej
0,8	40	12	40

W granicach planu ogólnego gminy Fałków wyznaczono 61 stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodziną o łącznej powierzchni 382,3587 ha.

Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodziną zostały wskazane na terenach istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz na terenach przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną. Do ww. stref zakwalifikowano także tereny usług zlokalizowane w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Ustalane parametry gminnych standardów urbanistycznych są zgodne z obecną polityką przestrzenną gminy (zachowanie powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszej niż 40%) oraz kontynuacją polityki przestrzennej zapisanej w obowiązujących aktach planowania przestrzennego.

STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ – SZ

Profil podstawowy	teren zabudowy zagrodowej teren produkcji w gospodarstwach rolnych teren akwakultury i obsługi rybactwa teren komunikacji teren zieleni urządzonej teren infrastruktury technicznej
--------------------------	--

Nr strefy	Profil dodatkowy						
	teren wielkotowarowej produkcji rolnej	teren rolnictwa z zakazem zabudowy	teren biogazowni	teren usług	teren zieleni naturalnej	teren lasu	teren wód
129SZ	-	-	-	TAK	-	-	-

GMINNE STANDARDY URBANISTYCZNE			
Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalnego udziału powierzchni zabudowy	Maksymalna wysokość zabudowy	Wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej
0,6	30	15	40

W granicach planu ogólnego gminy Fałków wyznaczono 130 stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową o łącznej powierzchni 338,0073 ha

Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową zagrodową zostały wskazane na terenach istniejącej i na terenach przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę zagrodową.

Ustalone parametry gminnych standardów urbanistycznych są zgodne z obecną polityką przestrzenną gminy (zachowanie powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszej niż 40%) oraz kontynuacją polityki przestrzennej zapisanej w obowiązujących aktach planowania przestrzennego.

STREFA USŁUGOWA - SU

Profil podstawowy	teren usług teren komunikacji teren zieleni urządzonej teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej
--------------------------	--

Profil dodatkowy				
teren składów i magazynów	teren elektrowni słonecznej	teren zieleni naturalnej	teren lasu	teren wód
-	-	-	-	-

GMINNE STANDARDY URBANISTYCZNE				
Nr strefy	Maksymalna nadziemna intensywności zabudowy	Maksymalnego udziału powierzchni zabudowy	Maksymalna wysokość zabudowy	Wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej
1SU	2	60	18	30
2SU, 3SU, 12SU, 13SU	2	60	15	30
4SU, 6SU, 7SU, 8SU, 10SU, 11SU, 14SU, 15SU, 16SU, 17SU, 19SU, 21SU, 23SU, 24SU, 25SU, 26SU	1,5	40	15	30
5SU	2	60	21	30
9SU	2	40	21	30
18SU	1,5	60	20	30
20SU	1,5	60	15	30

W granicach planu ogólnego gminy Fałków wyznaczono 25 stref usługowych o łącznej powierzchni 62,9396 ha.

Strefy usługowe zostały wskazane na obszarach istniejącej zabudowy usługowej oraz na terenach planowanych pod funkcje usługowe jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych aktach planowania przestrzennego.

Ustalone parametry gminnych standardów urbanistycznych są zgodne z obecną polityką przestrzenną gminy (zachowanie powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszej niż 30%) oraz kontynuacją polityki przestrzennej zapisanej w obowiązujących aktach planowania przestrzennego.

STREFA GOSPODARCZA – SP

Profil podstawowy	teren produkcji teren komunikacji teren zieleni urządzonej teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej
--------------------------	--

Profil dodatkowy			
teren usług	teren zieleni naturalnej	teren lasu	teren wód
-	-	-	-

GMINNE STANDARDY URBANISTYCZNE				
Nr strefy	Maksymalna nadziemna intensywności zabudowy	Maksymalnego udziału powierzchni zabudowy	Maksymalna wysokość zabudowy	Wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej
1SP, 2SP, 5SP, 6SP	2	60	15	20
3SP	2	60	15	30
4SP	2	60	18	20

W granicach planu ogólnego gminy Fałków wyznaczono 6 stref gospodarczych o łącznej powierzchni 30,3892 ha.

Strefy gospodarcze zostały wskazane na obszarach istniejącej zabudowy produkcyjnej oraz produkcyjno-usługowej, na planowanych terenach produkcyjno-usługowych (aktywności gospodarczej), jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych.

Ustalone parametry gminnych standardów urbanistycznych są zgodne z obecną polityką przestrzenną gminy (zachowanie powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszej niż 20%) oraz kontynuacją polityki przestrzennej zapisanej w obowiązujących aktach planowania przestrzennego.

STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ – SR

Profil podstawowy	teren produkcji w gospodarstwach rolnych teren wielkotowarowej produkcji rolnej teren akwakultury i obsługi rybactwa teren komunikacji teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej
--------------------------	--

Profil dodatkowy								
teren rolnictwa z zakazem zabudowy	teren biogazowni	teren elektrowni słonecznej	teren elektrowni wiatrowej	teren elektrowni wodnej	teren zieleni urządzonej	teren zieleni naturalnej	teren lasu	teren wód
-	-	-	-	-	-	-	-	-

GMINNE STANDARDY URBANISTYCZNE			
Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalnego udziału powierzchni zabudowy	Maksymalna wysokość zabudowy	Wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej
2	60	15	30

W granicach planu ogólnego gminy Fałków wyznaczono 22 strefy produkcji rolniczej o łącznej powierzchni 3085,9700 ha.

Strefy produkcji rolniczej zostały wskazane na obszarach istniejących terenów rolnictwa i produkcji rolniczej oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych.

Ustalone parametry gminnych standardów urbanistycznych są zgodne z obecną polityką przestrzenną gminy (zachowanie powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszej niż 30%) oraz kontynuacją polityki przestrzennej zapisanej w obowiązujących aktach planowania przestrzennego.

STREFA INFRASTRUKTURALNA – SI

Profil podstawowy	teren infrastruktury technicznej teren komunikacji teren ogrodów działkowych
--------------------------	---

	Profil dodatkowy					
Strefa	teren usług	teren produkcji	teren zieleni urządzonej	teren zieleni naturalnej	teren lasu	teren wód
23SI	TAK	-	TAK	TAK	-	TAK

GMINNE STANDARDY URBANISTYCZNE			
Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalnego udziału powierzchni zabudowy	Maksymalna wysokość zabudowy	Wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej
-	-	-	20

W granicach planu ogólnego gminy Fałków wyznaczono 23 strefy infrastrukturalne o łącznej powierzchni 48,7693 ha.

Strefy infrastrukturalne zostały wskazane na obszarach istniejących terenów infrastruktury technicznej, na terenach dróg lokalnych i dojazdowych oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. Ustalone parametry gminnych standardów urbanistycznych są zgodne z obecną polityką przestrzenną gminy (zachowanie powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszej niż 20%) oraz kontynuacją polityki przestrzennej zapisanej w obowiązujących aktach planowania przestrzennego.

STREFA ZIELENI I REKREACJI – SN

Profil podstawowy	teren zieleni urządzonej teren plaży teren wód teren komunikacji teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej
--------------------------	--

Profil dodatkowy

Nr strefy	teren usług sportu i rekreacji	teren usług kultury i rozrywki	teren usług handlu detalicznego	teren usług gastronomii	teren usług turystyki	teren usług nauki	teren usług edukacji	teren usług zdrowia i pomocy społecznej	teren zieleni naturalnej	teren lasu
1SN	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK			TAK		
4SN		TAK								
7SN					TAK					
22SN	TAK			TAK	TAK				TAK	
23SN	TAK			TAK	TAK					
25SN	TAK				TAK					

GMINNE STANDARDY URBANISTYCZNE

Nr strefy	Maksymalna nadziemna intensywności zabudowy	Maksymalnego udziału powierzchni zabudowy	Maksymalna wysokość zabudowy	Wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej
1SN, 20SN, 24SN, 26SN	0,4	-	9	50
2SN, 10SN, 11SN, 12SN, 13SN, 14SN, 15SN, 16SN, 17SN, 18SN, 19SN, 27SN	-	-	9	50
3SN	0,3	20	9	50
4SN, 9SN	-	-	-	50
5SN, 6SN, 7SN, 8SN	1	20	9	50
21SN	0,4	20	9	50
22SN, 23SN, 25SN	0,4	30	9	50
12SN	-	-	-	60

W granicach planu ogólnego gminy Fałków wyznaczono 27 stref zieleni i rekreacji o łącznej powierzchni 122,1964 ha.

Strefy zieleni i rekreacji zostały wyznaczone na terenach parków, placów zabaw, terenów zieleni publicznej w gminie. Ustalane parametry gminnych standardów urbanistycznych są zgodne z obecną polityką przestrzenną gminy zapisaną w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Ustalane parametry gminnych standardów urbanistycznych są zgodne z obecną polityką przestrzenną gminy (zachowanie powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszej niż 50%) oraz kontynuacją polityki przestrzennej zapisanej w obowiązujących aktach planowania przestrzennego.

STREFA CMENTARZY – SC

Profil podstawowy	teren cmentarza teren komunikacji teren zieleni urządzonej teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej
--------------------------	--

Profil dodatkowy				
teren usług kultu religijnego	teren usług handlu detalicznego	teren zieleni naturalnej	teren lasu	teren wód
-	-	-	-	-

GMINNE STANDARDY URBANISTYCZNE				
Nr strefy	Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalnego udziału powierzchni zabudowy	Maksymalna wysokość zabudowy	Wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej
1SC	-	-	9	30
2SC	-	-	-	30

W granicach planu ogólnego gminy Fałków wyznaczono 2 strefy cmentarzy o łącznej powierzchni 6,7640 ha.

Strefy cmentarzy zostały wyznaczone na terenach obecnych cmentarzy. Ustalone parametry gminnych standardów urbanistycznych są zgodne z obecną polityką przestrzenną gminy.

Ustalone parametry gminnych standardów urbanistycznych są zgodne z obecną polityką przestrzenną gminy (zachowanie powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszej niż 30%) oraz kontynuacją polityki przestrzennej zapisanej w obowiązujących aktach planowania przestrzennego.

Strefy ochrony sanitarnej cmentarzy

W celu zapewnienia właściwych warunków sanitarnych oraz ochrony zdrowia ludzi wyznaczone są strefy ochrony sanitarnej cmentarzy, wynikające z przepisów odrębnych.

Strefy ochrony sanitarnej obejmują obszary wyznaczone wokół terenów strefy cmentarzy (SC) i oznaczone w części graficznej planu ogólnego.

W strefach ochrony sanitarnej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów wynikające w szczególności z przepisów dotyczących lokalizacji cmentarzy, w tym z rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze.

W granicach stref ochrony sanitarnej cmentarzy:

- obowiązują ograniczenia w lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi;
- dopuszcza się zagospodarowanie terenów zgodne z przeznaczeniem stref planistycznych, o ile nie narusza ono wymagań sanitarnych określonych w przepisach odrębnych;

- lokalizacja obiektów budowlanych, infrastruktury technicznej oraz innych form zagospodarowania musi uwzględniać ograniczenia wynikające z przepisów sanitarnych.

Szczegółowe zasady zagospodarowania terenów znajdujących się w strefach ochrony sanitarnej cmentarzy określają przepisy odrębne oraz ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

STREFA OTWARTA – SO

Profil podstawowy	teren rolnictwa z zakazem zabudowy teren lasu teren zieleni naturalnej teren wód teren komunikacji teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej
--------------------------	--

Nr strefy	Profil dodatkowy					
	teren elektrowni wiatrowej	teren elektrowni słonecznej	teren elektrowni geotermalnej	teren elektrowni wodnej	teren biogazowni,	teren zieleni urządzonej
18SO	-	TAK	-	-	-	-

GMINNE STANDARDY URBANISTYCZNE			
Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalnego udziału powierzchni zabudowy	Maksymalna wysokość zabudowy	Wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej
-	-	-	-

W granicach planu ogólnego gminy Fałków wyznaczono 24 strefy otwarte o łącznej powierzchni 9021,4222 ha. Strefy otwarte zostały wyznaczone na terenach rolnych, terenów wód, terenów łąk i lasów.

STREFA KOMUNIKACYJNA – SK

Profil podstawowy	teren autostrady teren drogi ekspresowej teren drogi głównej ruchu przyspieszonego teren drogi głównej teren komunikacji kolejowej i szynowej teren komunikacji kolei linowej teren komunikacji wodnej teren komunikacji lotniczej teren obsługi komunikacji teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej
--------------------------	--

Profil dodatkowy								
Nr strefy	teren drog i zbiorczej	teren usług handlu detalicznego	teren usług gastronomii	teren elektrowni wodnej teren usług turystyki	teren zieleni urządzonej	teren lasu	teren zieleni naturalnej	teren wód
2SK, 4SK, 6SK	TAK	-	-	-	-	-	-	-

GMINNE STANDARDY URBANISTYCZNE			
Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalnego udziału powierzchni zabudowy	Maksymalna wysokość zabudowy	Wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej
-	-	-	-

W granicach planu ogólnego gminy Fałków wyznaczono 7 stref komunikacyjnych o łącznej powierzchni 126,7777 ha.

Strefy komunikacyjne zostały wyznaczone na terenie dróg krajowych i powiatowych zlokalizowanych na terenie gminy Fałków, a także w granicach kolejowego terenu zamkniętego.

6.1. Powiązania z innymi dokumentami

Prognoza stanowi podstawowy dokument towarzyszący projektowi Planu Ogólnego gminy Fałków. Ponadto dokument powiązany jest ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Fałków.

W Prognozie wykorzystano również informacje i dane zamieszczone w „Opracowaniu ekofizjograficznym dla planu ogólnego gminy Fałków”.

6.2. Cele ochrony środowiska uwzględnione w planie ogólnym oraz sposoby ich realizacji

Projektowany dokument uwzględnia priorytety w zakresie ochrony środowiska, wynikające z dokumentów międzynarodowych, rządowych, samorządowych oraz projektów i dyrektyw unijnych. Ustalenia projektu Planu Ogólnego zakładają ochronę i racjonalne kształtowanie środowiska poprzez struktury przestrzenne nie naruszające jego walorów oraz umożliwiających ochronę jego wartości.

Podstawowym celem ochrony środowiska na obszarze gminy Fałków jest poprawa jego stanu i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi zgodnie z przyjętą w Polityce ekologicznej państwa zasadą zrównoważonego rozwoju. Realizacja zasady zrównoważonego rozwoju powinna być nie tylko przyjmowana jako obowiązek ochrony środowiska, lecz przede wszystkim jako element prawidłowego gospodarowania. Oznacza to, że polityka państwa we wszystkich dziedzinach gospodarczych powinna być zgodna z założeniami polityki ekologicznej, a kryteria ekologiczne są równoważne z kryteriami ekonomicznymi.

Polityka przestrzenna gminy sprowadza się do pełnego wprowadzania zasad zrównoważonego rozwoju w działalności społeczno-gospodarczej i uzyskania stanu środowiska, który wg obecnie przyjmowanych kryteriów można uznać za pożądany i zapewniający bezpieczną egzystencję społeczności lokalnej oraz stabilne funkcjonowanie przyrody.

W ochronie środowiska przyjęto dwie strategie:

- 1) strategię zmierzającą do zachowania walorów i zasobów środowiska w najcenniejszych jego obszarach (ochrona cennych przyrodniczo obszarów, pomnika przyrody),
- 2) strategię oznaczającą podniesienie przyrodniczego potencjału obszaru gminy, przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska środkami technicznymi, administracyjnymi i przestrzennymi.

Planowanie przestrzenne jest podstawowym narzędziem dla realizacji postulatów ochrony przyrody i kształtowania środowiska. Uwzględnienie w Planie Ogólnym systemu ekologicznego Gminy Fałków jako podstawowego uwarunkowania rozwoju pozwoliło na zdefiniowanie kierunków ochrony środowiska oraz struktury funkcjonalno-przestrzennej.

7. PRZEWIDYWANY WPŁYW ORAZ ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO

Na podstawie analizy projektu Planu Ogólnego wyznaczono główne projektowane zmiany, inwestycje ustalenia, które wpłyną na zmianę stanu istniejącego, a tym samym wywierać będzie wpływ na środowisko. Na potrzeby niniejszej prognozy usystematyzowano powyższe ustalenia projektu Planu Ogólnego w trzy główne grupy, w ramach których wyróżniono najistotniejsze działania.

Zmiany w zagospodarowaniu terenu:

- zagęszczenie istniejącej zabudowy,
- wprowadzenie nowej zabudowy,
- zagospodarowanie terenów zurbanizowanych, uwzględniający potrzebę przeciwdziałania skutkom zmian klimatycznych (zapobiegające skutkom nawałnych opadów lub okresom uporczywej suszy i utrzymywaniu się okresów wysokich temperatur i nasłonecznienia).

Inwestycje z zakresu infrastruktury komunikacyjnej:

- budowa dróg o znaczeniu lokalnym,
- modernizacja istniejącej sieci dróg,

Ustalenia z zakresu ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego:

- ochrona systemów przyrodniczych w gminie,
- ochrona dziedzictwa kulturowego.

Przeprowadzona analiza umożliwiła wyznaczenie ustaleń projektu Planu Ogólnego, które wywierać będą najistotniejszy wpływ na stan i funkcjonowanie środowiska. Działania zostały podzielone na trzy główne grupy: o prognozowanym negatywnym, obojętnym i pozytywnym wpływie na środowisko. W ramach każdej z grup prognozowany wpływ na środowisko poszczególnych działań został krótko scharakteryzowany.

Należy podkreślić, że Plan Ogólny jest dokumentem kierunkowym, określającym politykę przestrzenną na terenie gminy. Nie jest opracowaniem właściwym do szczegółowego określania zasad zagospodarowania, lecz wyznacza ogólne ramy działań na poszczególnych obszarach. Dlatego też, ze względu na ogólny charakter ustaleń zawartych w Planie Ogólnym, niemożliwe jest określenie szczegółowego wpływu, jaki realizacja zapisów projektu Planu Ogólnego wywrze na środowisko gminy. Wpływ poszczególnych sposobów zagospodarowania na środowisko możliwy będzie dopiero po określeniu szczegółowych wytycznych co do zagospodarowania terenu i poznaniu planowanych rozwiązań technicznych. Zastosowane na poszczególnych terenach technologie i ich wpływ na środowisko, zależeć będzie od użytkowników danego terenu i leżą poza zakresem oddziaływania Planu Ogólnego. W związku z tym określony został jedynie ogólny charakter przewidywanych zmian środowiska. Bardziej szczegółowe prognozowanie wpływu zainwestowania poszczególnych terenów na

środowisko powinno odbywać się na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz szczegółowych projektów inwestycyjnych.

Inwestycje z zakresu modernizacji istniejących dróg wraz z rozbudową sieci skrzyżowań i przejazdów bezkolizyjnych, korzystnie wpłynie na płynność ruchu samochodowego. Tym samym na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza i zmniejszenie hałasu akustycznego, a pośrednio wpłynie także korzystnie na stan jakościowy wód i gleb, a tym samym stan roślinności. W Planie Ogólnym uwzględnia się potencjalne strefy oddziaływania od projektowanych dróg o znaczeniu ponadlokalnym. Za korzystne rozwiązanie uznać należy w szczególności dostosowywanie, w miarę możliwości, projektowanej struktury przestrzennej do potencjalnych zasięgów oddziaływania dróg, poprzez tworzenie wzdłuż korytarzy dróg pasów terenów o funkcjach niewrażliwych na uciążliwości komunikacyjne.

Realizacja ustaleń projektu Planu Ogólnego z zakresu ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego wiąże się w szczególności z wyznaczeniem i ochroną systemu przyrodniczego na terenie Gminy Fałków. Pozwoli to na zachowanie najcenniejszych przyrodniczo obszarów oraz ciągłości ekologicznej. Funkcjonowanie terenów w stanie zbliżonym do naturalnego korzystnie wpływa na większość komponentów środowiska. Dodatkowo zachowanie terenów otwartych, o zdolnościach retencyjnych, na obszarach występowania lokalnych podtopień, stanowić będzie zabezpieczenie przeciw zalewaniu terenów zabudowanych.

Istotne jest, że realizacja ustaleń Planu Ogólnego bezpośrednio i pośrednio wpłynie korzystnie na warunki życia ludności, poprzez określenie spójnych kierunków zagospodarowania terenu gminy, umożliwiających jak najkorzystniejszy rozwój gminy przy zachowaniu zasad rozwoju zrównoważonego.

Duża część działań charakteryzuje się **mało istotnym wpływem na środowisko**. Zaliczyć do nich należy zagęszczenie istniejącej zabudowy, rozwój sieci elektroenergetycznej i gazowej oraz budowę dróg o znaczeniu lokalnym.

Dogęszczenie istniejącej zabudowy będzie prowadzone na terenach, na których funkcjonowanie środowiska zostało przekształcone już w przeszłości. Są to tereny o środowisku typowym dla terenów zurbanizowanych. Dlatego też wprowadzenie na tych obszarach dodatkowej zabudowy nie będzie wywierało znaczącego wpływu na funkcjonowanie środowiska w porównaniu do stanu istniejącego.

W przypadku budowy dróg o znaczeniu lokalnym, ze względu na ich klasę, nie prognozuje się znaczącego oddziaływania na środowisko. Najistotniejszy wpływ wywierany będzie krótkotrwale w fazie budowy. W czasie eksploatacji ruch samochodowy wywierać będzie pośredni i bezpośredni wpływ na środowisko wodno – glebowe, jednak ze względu na niezbyt wysokie natężenie ruchu nie będzie ono tak znaczące, jak w przypadku dróg wyższych klas. Dodatkowo rozbudowa sieci gminnych poprawi płynność ruchu samochodowego na terenie gminy, tym samym pośrednio wpływając na poprawę stanu środowiska.

Przeprowadzona analiza wykazuje, że prawdopodobnie największy **negatywny wpływ na środowisko** wywierać będzie realizacja działań takich jak: wprowadzanie nowej zabudowy na tereny dotychczas niezainwestowane oraz budowa nowych dróg.

Zainwestowanie nowych terenów będzie prowadziło do przekształceń w środowisku typowych dla terenów nowych inwestycji w zakresie rzeźby, powierzchni biologicznie czynnych, klimatu, roślinności, krajobrazu, systemów ekologicznych, bioróżnorodności, zagrożeń odpadami czy zagrożeń hałasem. Szczegółowy wpływ poszczególnych rodzajów zabudowy zależeć będzie od rozwiązań realizacyjnych i nie jest możliwy do przewidzenia na etapie Planu Ogólnego. Uwzględniając charakter dokumentu, jakim jest Plan Ogólny, możliwe jest określenie jedynie najbardziej prawdopodobnych ogólnych kierunków przekształceń środowiska.

W Plan Ogólny utrzymuje się tereny przeznaczone pod zabudowę na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – stanowią przeważającą część terenów zabudowy wyznaczonych w Planie Ogólnym. Realizacja dróg będzie wywierała wpływ na środowisko zarówno w fazie budowy, jak i eksploatacji. Szczegółowy wpływ realizacji tras na środowisko powinien zostać określony w Raportach oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji. Budowa dróg powodować będzie lokalne pogorszenie stanu środowiska, jednak dzięki usprawnieniu systemu komunikacji samochodowej w skali województwa przyczyniać się będzie do poprawy warunków funkcjonowania środowiska i warunków życia ludności w skali ponadlokalnej, a także przyniesie poprawę istniejących problemów komunikacyjnych na terenie gminy Fałków.

7.1. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko

W Planie Ogólnym nie ustala się lokalizacji inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, których realizacja wynikałaby bezpośrednio z dokumentu. Konkretnie inwestycje, realizowane na terenie gminy, mogą powstać i wymagać przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która powinna zostać dokonana na etapie sporządzania planów miejscowych lub lokalizacji przedsięwzięcia. Przy zachowaniu ograniczeń wprowadzanych zapisami Planu Ogólnego, a także wymogów prawa określonych przepisami odrębnymi, nie przewiduje się, by realizacja ustaleń Planu Ogólnego wywierała znaczące oddziaływanie na środowisko (w rozumieniu oddziaływań, które prowadzą do przekroczenia ustalonych przepisami prawa standardów lub norm).

Z przedstawionych powyżej analiz wynika, że prognozowane największe oddziaływanie na środowisko wywierać będzie wprowadzenie na tereny dotychczas niezainwestowane nowej zabudowy. Najistotniejszy wpływ na środowisko wywierać będą strefy SJ (strefa wielofunkcyjna z zabudową jednorodzinną) oraz strefy SZ (strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową) – ze względu na ich mieszkaniowy charakter, strefa SU (strefa usługowa) oraz SN (strefa zieleni i rekreacji) ze względu na ich usługowy i turystyczny charakter.

Wprowadzenie na tereny dotychczas niezabudowane nowego zainwestowania wiąże się przede wszystkim ze: zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej, wynikającymi z tego zmianami w odpływie wód opadowych oraz retencjonowaniu wód, zwiększeniem poboru wody na potrzeby ludności, zwiększeniem ilości wytwarzanych ścieków i odpadów, zwiększoną emisją zanieczyszczeń do powietrza, przekształceniami w krajobrazie, a także bezpośrednim i pośrednim wpływem na faunę i florę, w tym z płoszeniem zwierząt.

Największe oddziaływanie człowieka na środowisko już w chwili obecnej odczuwalne jest szczególnie wzdłuż drogi wojewódzkiej. Koncentrację nowych terenów usługowych i produkcyjnych na terenach o największym stopniu przekształcenia środowiska w skali gminy uznać należy za korzystne, gdyż nie będzie dochodzić do zanieczyszczania terenów oddalonych od głównych ciągów komunikacyjnych.

Na etapie Planu Ogólnego, które jest dokumentem kierunkowym o ogólnym charakterze, określenie szczegółowego wpływu zabudowy na poszczególne komponenty środowiska jest niemożliwe. Szczegółowy wpływ zabudowy na środowisko zależeć będzie od jej funkcji, parametrów i zastosowanych rozwiązań technicznych, których nie określa się na etapie Planu Ogólnego. Powstające nowe obiekty budowlane powinny zachowywać normy środowiskowe, określone w przepisach odrębnych, a tym samym ich wpływ na środowisko zamykać się powinien w granicach nieruchomości.

Jednocześnie błędy technologiczne, brak kontroli wdrażania odpowiednich zabezpieczeń czy też skumulowane oddziaływanie z wielu terenów może skutkować zwiększeniem presji na środowisko.

Poniżej przedstawiono syntezę prognozowanego oddziaływania na środowisko realizacji przewidzianych w Planie Ogólnym nowych terenów zabudowy, z podziałem na typy oddziaływań.

Element środowiska	Typ oddziaływania	
	Etap realizacji	Etap eksploatacji
rzeźba terenu	krótkoterminowe, nieodwracalne, bezpośrednie	bez znaczących oddziaływań
gleby	krótkoterminowe, nieodwracalne, bezpośrednie	długoterminowe, bezpośrednie, pośrednie
wody	chwilowe, pośrednie	długoterminowe, bezpośrednie, pośrednie
powietrze	chwilowe, bezpośrednie	długoterminowe, bezpośrednie
klimat	chwilowe, pośrednie	długoterminowe, pośrednie
zwierzęta i rośliny	krótkoterminowe, nieodwracalne, bezpośrednie	długoterminowe, pośrednie
krajobraz	krótkoterminowe, bezpośrednie	długoterminowe, bezpośrednie

7.2. Przewidywane znaczące oddziaływanie na tereny objęte ochroną

OTULINA PRZEDBORSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

Powierzchnia parku wynosi 165,53 km², natomiast otaczająca go otulina zajmuje 184,66 km². Zarówno park, jak i otulina zostały wyznaczone w celu ochrony wysokich walorów przyrodniczych i krajobrazowych środkowej Pilicy i występujących w sąsiedztwie pozostałości Puszczy Pilickiej oraz unikatowych form geologicznych wraz z licznymi walorami kulturowymi tych terenów.

Na terenie parku obowiązuje uchwała nr XLIX/885/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 roku w sprawie Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Realizacja polityki przestrzennej zgodnie z ustaleniami projektu Planu Ogólnego nie wpłynie w sposób negatywny na Przedborski Park Krajobrazowy.

PRZEDBORSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszar wyznaczony w celu ochrony bogactwa ekosystemów, zróżnicowanej rzeźby terenu i krajobrazu oraz pełnionej funkcji korytarzy ekologicznych. Na tym obszarze znajdują się dobrze wykształcone zbiorowiska szaty roślinnej: torfowiskowe, szuwarowe, wodne, murawy kserotermiczne. Aktualnie obowiązującym aktem prawnym na tym terenie jest uchwała nr XLIX/885/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r.

Na terenie obszarów chronionego krajobrazu obowiązują zakazy zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Realizacja polityki przestrzennej zgodnie z ustaleniami projektu Planu Ogólnego nie wpłynie w sposób negatywny na Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu.

OBSZAR NATURA 2000 DOLINA CZARNEJ (PLH260015)

Wyznaczenie obszaru ma na celu ochronę terenu obejmującego dolinę Czarnej Koneckiej (Malenieckiej) od źródeł do ujścia. Jest to największy prawobrzeżny dopływ Pilicy. Dolina składa się z łąk zmienno wilgotnych, suchych pastwisk, szuwarów turzycowych, torfowisk przejściowych oraz boru bagiennego, ols i grąd. W dolinie znajdują się również małe stawy rybne. Rzeka na przeważającej długości zachowała naturalny charakter koryta i doliny.

Na obszarze obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Czarnej (PLH260015). Na ww. Obszarach Natura 2000 obowiązują przepisy art. 33 ustawy o ochronie przyrody.

Realizacja polityki przestrzennej zgodnie z ustaleniami projektu Planu Ogólnego nie wpłynie w sposób negatywny na obszar Natura 2000.

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Bagna i torfowiska o łącznej powierzchni 46,9 ha zlokalizowane na terenach należących do Lasów Państwowych. Są to obszary trudne do prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, lecz jednocześnie bardzo cenne z przyrodniczego punktu widzenia.

Dla użytków ekologicznych obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Realizacja polityki przestrzennej zgodnie z ustaleniami projektu Planu Ogólnego nie wpłynie w sposób negatywny na istniejące użytki ekologiczne znajdujące się na terenie Gminy.

POMNIKI PRZYRODY

Realizacja ochrony drzewa pomnikowego polega na zapewnieniu trwałości obiektu. Obowiązuje zakaz wycinania, niszczenia lub uszkodzenia drzewa, zrywania pączków kwiatów, owoców i liści, zanieczyszczania terenu i wzniesienia ognia w pobliżu drzewa, umieszczania tablic i innych znaków oraz wchodzenia na drzewo. Obowiązuje też zakaz prowadzenia w pobliżu pomników przyrody robót ziemnych trwale zmieniających powierzchnie terenu, mających wpływ na zmianę poziomu wód gruntowych lub mogących uszkodzić system korzeniowy drzew.

Na terenie gminy Fałków znajdują się 2 pomniki przyrody – 2 dęby szypułkowe w wieku ok. 250 lat, o obwodzie 370 i 380 cm oraz wysokości 35 m. Drzewa są zlokalizowane na działce nr 594/1 w miejscowości Smyków. Dla pomników przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Realizacja polityki przestrzennej zgodnie z ustaleniami projektu Planu Ogólnego nie wpłynie w sposób negatywny na istniejące pomniki przyrody znajdujące się na terenie Gminy.

Synteza prognozowanego oddziaływania realizacji ustaleń Planu Ogólnego na tereny chronione

Typ oddziaływania	Oddziaływanie
krótkoterminowe bezpośrednie	- emisja zanieczyszczeń podczas prac budowlanych, - wytwarzanie odpadów budowlanych, - emisja hałasu
długoterminowe bezpośrednie	- emisja zanieczyszczeń do powietrza – pochodzenia komunikacyjnego, związanych z indywidualnymi źródłami ogrzewania, z terenów przemysłowych, - bezpośrednia emisja zanieczyszczeń do gleby oraz wód powierzchniowych i podziemnych, - wytwarzanie zwiększonej liczby odpadów, - emisja hałasu związana ze zwiększoną liczbą użytkowników przestrzeni
długoterminowe pośrednie	- oddziaływania związane z gospodarką wodno – ściekową, - przenikanie zanieczyszczeń do gleby oraz wód podziemnych i powierzchniowych, - pośredni wpływ na biotyczne elementy środowiska
stałe	- przekształcenia rzeźby terenu i gleb w związku z utwardzaniem terenów, - zmiany w krajobrazie
chwilowe	- zagrożenia związane z awariami i zdarzeniami nadzwyczajnymi

7.3. Przewidywane oddziaływanie na powiązania przyrodnicze

Gmina Fałków położona jest w zasięgu występowania struktur tworzących regionalny system ekologiczny, w skład którego wchodzi, zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego, istniejące obszary chronione, a także system korytarzy ekologiczny Dolina Pilicy oraz Częstochowa wschód.

System ekologiczny Gminy Fałków tworzą:

- tereny łąk i pastwisk,
- tereny lasów i zadrzewień.

Wszystkie elementy systemu ekologicznego wymagają ochrony w sensie terytorialnym i jakościowym. W ich obrębie pożądane są działania pielęgnacyjne (podtrzymywanie aktualnego stanu), restytucyjne (przywracanie naturalnego stanu struktur przyrodniczych) i rewaloryzacyjne (wzbogacenie ekologiczne lub zmiana charakteru struktur przyrodniczych).

Zasady kształtowania systemu ekologicznego Gminy:

- zasada ciągłości przestrzennej ekosystemów (w związku ze zdolnością wszystkich organizmów żywych do rozprzestrzeniania się w toku czynnej lub biernej migracji należy tworzyć ciągłe systemy pozbawione barier);
- zasada utrzymania różnorodności świata żywego i nisz ekologicznych (utrzymanie bogactwa przyrody w sensie bogactwa gatunków i określonych stosunków ilościowych między podstawowymi grupami tworzącymi strukturę troficzną ekosystemów oraz utrzymanie różnorodności warunków siedliskowych);
- zasada utrzymania ciągłości w czasie ekosystemów (zniszczenie względnie zrównoważonego ekosystemu i powstanie na jego miejscu podobnego wymaga długiego czasu; pozostałości ekosystemów naturalnych ułatwiają sukcesję);
- zasada adekwatności ekosystemów do warunków abiotycznych (dobrze rozwijają się tylko gatunki i biocenozy dopasowane do warunków abiotycznego środowiska).

Zadaniem obszarów tworzących system korytarza ekologicznego na obszarze Gminy Fałków:

- ochrona bioróżnorodności,
- zapewnienie i ochrona powiązań przyrodniczych,
- przeciwdziałanie efektom zmian klimatycznych.

Realizacja polityki przestrzennej zgodnie z ustaleniami projektu Planu Ogólnego wpłynie w sposób bezpośredni i pośredni, długoterminowy i stały na różnorodność biologiczną. Ustalenia będą pozytywnie oddziaływać na bioróżnorodność oraz na migrację organizmów.

7.4. Przewidywane oddziaływanie na zabytki oraz nieobjęte ochroną obiekty posiadające wartości kulturowe

W projekcie Planu Ogólnego przewiduje się zachowanie i ochronę obszarów i obiektów objętych ochroną na podstawie ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami. Ustalenia zawarte w projekcie Planu Ogólnego odnośnie zabytków są zgodne z przepisami odrębnymi. Również ustalenia w zakresie innych obiektów cennych kulturowo zapewniają ich zachowanie i ochronę.

W Planie Ogólnym nie przewiduje się zmian w sposobie zagospodarowania terenów i w bezpośrednim sąsiedztwie terenów objętego ochroną.

Przyjmuje się następujące zasady ochrony i kształtowania krajobrazu kulturowego:

- ochrona i właściwe utrzymanie obiektów i terenów objętych ochroną prawną – ujętych w rejestrze zabytków województwa świętokrzyskiego,
- ochrona obiektów i terenów istotnych dla zachowania tożsamości lokalnej (ujętych w ewidencji zabytków), na podstawie aktów prawa miejscowego, a w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,

- kształtowanie krajobrazu kulturowego, a szczególności zespołów zabudowy i jednostek osiedleńczych istotnych dla zachowania tożsamości lokalnej, w sposób:
 - uwzględniający lokalną tradycję budowlaną i historyczne zasady rozplanowania wsi,
 - zapewniający planowaną i kontrolowaną parcelację terenów zgodnie z lokalną tradycją,
 - zapewniający kontynuację harmonijnego i organicznego procesu rozwoju miejscowości;
- kształtowanie zgodnie z tradycjami lokalnymi terenów zieleni zorganizowanej: skwerów i zieleńców, alei drzew, itp.

Dla **obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków** obowiązuje ochrona historycznej formy i wyrazu architektonicznego budynku, tj. sposobu ukształtowania bryły, rodzaju i kształtu dachu, zasad kompozycji elewacji, rozmieszczenia, proporcji i kształtu stolarki. W uzasadnionych przypadkach ochronie podlegają także elementy wykończenia zewnętrznego obiektu oraz zabytkowe elementy zagospodarowania otoczenia zewnętrznego budynku, takie jak ogrodzenia i obiekty małej architektury, w tym użyte materiały i technologie mające wpływ na jego wygląd i wyraz architektoniczny.

Jednoczenie w przypadku prac budowlanych podejmowanych przy budynkach przekształconych w sposób naruszający ich wartościową formę historyczną, należy przywrócić ich formę historyczną.

W **obiektach gminnej ewidencji zabytków (GEZ)** ochronie podlegają: historyczna bryła budynku, historyczny kształt dachu, historyczna ekspozycja ścian (tj. rozmieszczenie otworów okiennych i drzwiowych); historyczna forma architektoniczna i historyczny detal architektoniczny w tym wielkość i kształt otworów okiennych i drzwiowych i zasady podziału stolarki okiennej); historyczne materiały budowlane i historyczna kolorystyka; wszelkie zmiany w obrębie elementów chronionych podlegają uzgodnieniu z właściwym terenowo Konserwatorem Zabytków.

Na obszarach **historycznych cmentarzy** obowiązują następujące zasady ochrony: zachowanie historycznej idei kompozycyjnej w układzie całości założenia, a w szczególności w kompozycji jego głównych alei i stref centralnych.

Realizacja polityki przestrzennej zgodnie z ustaleniami projektu Planu Ogólnego nie powinno wpłynąć w sposób negatywny na walory krajobrazowe, dziedzictwo kulturowe i zabytki oraz dobra kultury współczesnej.

7.5. Przewidywane oddziaływanie na warunki życia ludności

Na warunki życia ludności wpływ wywiera ogólny stan środowiska danego terenu, na który składa się stan poszczególnych jego komponentów. Poniżej przedstawiono wpływ realizacji ustaleń Planu Ogólnego na aspekty życia ludności nieporuszone we wcześniejszej części niniejszego opracowania.

Plan Ogólny porządkuje się strukturę przestrzenną gminy. Część stref zajmują obszary zainwestowane, dla których w Plan Ogólny nie przewiduje się istotnych zmian w zakresie struktury funkcjonalnej. Na części terenów występuje wymieszanie zabudowy mieszkaniowej, usługowej, turystycznej.

Plan Ogólny w miarę możliwości porządkuje się strukturę tych terenów, nadając przy tym preferowany dalszy kierunek rozwoju. Na terenach o niskim stopniu zainwestowania ustala się preferowane kierunki rozwoju, wyznaczając strukturę przestrzenną uwzględniającą istniejące i projektowane warunki dla rozwoju poszczególnych stref funkcjonalnych. Na terenach planowanego rozwoju zabudowy mieszkaniowej kształtuje się strukturę przestrzenną zapewniającą w przyszłości mieszkańcom tego terenu dostęp do katalogu usług, w tym usług społecznych, oraz wyznacza się obszary predysponowane do wykształcenia się w przyszłości lokalnych centrów poszczególnych miejscowości.

Plan ogólny uwzględnia inwestycje drogowe, które wywierają istotny wpływ na strukturę funkcjonalną ustaloną w Planie Ogólnym. Są to przede wszystkim drogi gminne. Na terenach tych działania z zakresu ochrony przed hałasem opierać się będą głównie na zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych na etapie realizacji inwestycji. Plan Ogólny nie jest dokumentem właściwym do ustalania szczegółowych rozwiązań technicznych, które określone powinny zostać na etapie projektowym inwestycji. W przypadku, gdy monitoring po realizacyjny wykazałby nie wystarczającą skuteczność zastosowanych zabezpieczeń, konieczne będzie wykupienie przez inwestora nieruchomości narażonych na ponadnormatywne oddziaływanie hałasu.

Ogólnie zapisy Planu Ogólnego zapewniają ochronę ponadlokalnych i lokalnych interesów publicznych w zakresie komunikacji, inżynierii i ochrony środowiska. Zapisy projektu Planu Ogólnego poprzez wyznaczenie określonej strefy zakładają ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego na ogólnym poziomie gminy. Poprzez wyznaczenie projektowanych terenów rozwoju, oraz ustalenia z zakresu rozwoju sieci infrastruktury uniknie się przeciążenia ciągów komunikacyjnych i zabudowy obszarów o infrastrukturze technicznej niedostosowanej do planowanej funkcji.

7.6. Oddziaływanie transgraniczne

Realizacja celów i kierunków rozwoju przestrzennego, wskazanych w ustaleniach projektu Planu Ogólnego Gminy Fałków, nie powinny mieć wpływu na zmiany w obecnym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

Plan Ogólny jest dokumentem określającym ramy prowadzenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. W oparciu o Plan Ogólny będą sporządzane plany miejscowe (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego), na podstawie których będą realizowane konkretne inwestycje.

7.7. Podsumowanie prognozowanego oddziaływania na środowisko

Różnorodność biologiczna	bezpośrednie stałe	- zachowanie terenów otwartych - redukcja powierzchni biologicznie czynnej w związku z wyznaczeniem nowych terenów pod zainwestowanie - wprowadzanie nowych inwestycji liniowych, mogących stanowić potencjalne bariery - wprowadzanie nowych gatunków roślin
	pośrednie krótkoterminowe	- emisja zanieczyszczeń do powietrza, gleb i wód na etapie inwestycyjnym - przekształcenia gleb podczas etapu budowlanego - generowanie hałasu przez sprzęt budowlany
	pośrednie długoterminowe	- oddziaływanie terenów zainwestowanych związane z emisją zanieczyszczeń, odpadów, hałasu
	Realizacja ustaleń Planu Ogólnego nie wpłynie na zmniejszenie bioróżnorodności na terenie gminy. Obszar występowania części gatunków i ekosystemów może zostać ograniczony, jednak nie przewiduje się groźby całkowitej ich likwidacji. Dochodzić będzie do wprowadzania nowych, często nie rodzimych, gatunków roślin.	
Warunki życia ludzi	bezpośrednie długoterminowe	- zmiany w jakości powietrza atmosferycznego
	bezpośrednie stałe	- zmiany w krajobrazie gminy - zmiany w klimacie akustycznym w związku z realizacją inwestycji komunikacyjnych oraz zwiększoną liczbą użytkowników przestrzeni - ograniczenie oddziaływania dróg na tereny zabudowy mieszkaniowej poprzez wprowadzenie wzdłuż dróg terenów zieleni izolacyjnej - poprawa skomunikowania gminy dzięki rozwojowi układu drogowego - poprawa warunków życia w związku z rozwojem infrastruktury technicznej

		- poprawa warunków życia w związku z uporządkowaniem stref planistycznych i wykształceniu atrakcyjnych stref mieszkaniowych oraz stref gospodarczych
	pośrednie krótkoterminowe	- emisja zanieczyszczeń na etapie inwestycyjnym - sezonowe zmienności jakości powietrza atmosferycznego - generowanie hałasu przez sprzęt budowlany
	pośrednie długoterminowe	- oddziaływanie terenów zainwestowania i terenów komunikacyjnych związanych z emisją zanieczyszczeń, odpadów, hałasu
	Realizacja ustaleń projektu Planu Ogólnego korzystnie wpłynie na warunki życia ludności, poprzez wyznaczenie określonej struktury funkcjonalnej z uwzględnieniem istniejących i potencjalnych uciążliwości.	
Zwierzęta i rośliny	bezpośrednie krótkoterminowe	- uciążliwości w okresie prac inwestycyjnych, płoszenie zwierząt
	bezpośrednie stałe	- trwałe zniszczenie części roślinności w związku z wyznaczeniem nowych terenów pod zainwestowanie oraz szlaki komunikacyjne - bezpośrednie oddziaływanie na drobną faunę, szczególnie na terenach nowych inwestycji - zmiana warunków siedliskowych zwierząt na terenach nowego zainwestowania - wprowadzanie nowych inwestycji liniowych, mogących stanowić potencjalne bariery - zmiany warunków przemieszczania się zwierząt związane z wprowadzaniem nowej zabudowy - wprowadzanie nowych gatunków roślin - zachowanie terenów zieleni i terenów otwartych - zachowanie terenów lasów
	pośrednie krótkoterminowe	- emisja zanieczyszczeń do powietrza, gleb i wód na etapie inwestycyjnym - przekształcenia gleb podczas etapu budowlanego - generowanie hałasu przez sprzęt budowlany
	pośrednie długoterminowe	- oddziaływanie terenów zainwestowania związanych z emisją zanieczyszczeń, odpadów, hałasu
	W projekcie Planu Ogólnego chroni się przed zainwestowaniem najcenniejsze tereny zieleni w gminie. W strefach przewidzianych pod zainwestowanie wyznacza się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. W Planie Ogólnym zapewnia się zachowanie ciągłości ciągów przyrodniczych. Zachowuje się siedliska istotne dla fauny występującej na terenie gminy	
Wody	bezpośrednie krótkoterminowe	- emisja zanieczyszczeń na etapie realizacji inwestycji - zmiany w poziomie zwierciadła wód podziemnych związane z pracami budowlanymi - zanieczyszczenie wód w wyniku awarii i zdarzeń losowych

	bezpośrednie długoterminowe	- zmiany w poziomie zwierciadła wód podziemnych związane z wprowadzeniem nowej zabudowy - zwiększenie spływu powierzchniowego wód opadowych i roztopowych - ograniczenie retencji wód w związku z redukcją powierzchni biologicznie czynnej - zwiększenie poboru wód wraz ze wzrostem liczby mieszkańców - zwiększenie ilości wytwarzanych ścieków - redukcja powierzchni biologicznie czynnej w związku z wyznaczeniem nowych terenów pod zainwestowanie oraz szlaki komunikacyjne - zmiany w naturalnej infiltracji i retencji - poprawa stanu jakościowego wód w związku z rozwojem infrastruktury kanalizacyjnej
	pośrednie krótkoterminowe	- emisja zanieczyszczeń do powietrza na etapie inwestycyjnym
	pośrednie długoterminowe	- oddziaływanie terenów zainwestowania związanych z emisją zanieczyszczeń do powietrza
	Zakładane w Planie Ogólnym zasady gospodarki wodnej i ściekowej, zgodne z przepisami odrębnymi, zapewniają prawidłowe funkcjonowanie gospodarki wodnej	
Powietrze	bezpośrednie krótkoterminowe	- emisja zanieczyszczeń na etapie realizacji inwestycji - zanieczyszczenia w wyniku awarii i zdarzeń losowych
	bezpośrednie długoterminowe	- emisja zanieczyszczeń z nowych terenów zabudowy - indywidualne źródła ogrzewania, zanieczyszczenia z terenów przemysłowych - zwiększenie emisji pochodzenia komunikacyjnego w związku ze zwiększoną liczbą użytkowników przestrzeni gminy - poprawa stanu jakości powietrza w miejscach o nadmiernym obciążeniu układu komunikacyjnego dzięki budowie i modernizacji systemu dróg
	W związku ze zwiększającym się zainwestowaniem na terenie gminy, zwiększać się będzie poziom tzw. niskiej emisji. Zawarte w Planie Ogólnym ustalenia z zakresu preferowanych sposobów ogrzewania budynków, a także poprawa drożności układu komunikacyjnego, korzystnie wpłyną na zminimalizowanie spodziewanego wzrostu emisji.	
Powierzchnia ziemi	bezpośrednie krótkoterminowe	- emisja zanieczyszczeń na etapie realizacji inwestycji - zmiany w rzeźbie terenu oraz glebach związane z przemieszczaniem mas ziemnych na etapie inwestycyjnym - zanieczyszczenie powierzchni ziemi w wyniku awarii i zdarzeń losowych
	bezpośrednie długoterminowe	- emisja zanieczyszczeń z nowych stref zabudowy
	bezpośrednie stałe	- redukcja powierzchni biologicznie czynnej w związku z wyznaczeniem stref pod zainwestowanie oraz szlaki komunikacyjne - zachowanie i ochrona gleb na terenach zieleni i terenach otwartych

	pośrednie krótkoterminowe	- emisja zanieczyszczeń do powietrza na etapie inwestycyjnym
	pośrednie długoterminowe	- oddziaływanie terenów zainwestowania związanych z emisją zanieczyszczeń do powietrza
	Postępujące zainwestowanie gminy wiązało się będzie ze zmniejszaniem areálu gruntów rolnych oraz przekształceniami w wierzchniej warstwie terenu. Plan Ogólny wyznacza strefy nakazując zachowanie powierzchni biologicznie czynnej dostosowanej do rodzaju planowanej zabudowy.	
Krajobraz	bezpośrednie krótkoterminowe	- zmiany w krajobrazie na etapie prowadzenia prac budowlanych
	bezpośrednie stałe	- zmiany w krajobrazie w związku z przekształcaniem terenów dotychczas otwartych w tereny zabudowane oraz realizacji inwestycji drogowych - ograniczenie maksymalnej wysokości zabudowy w strefach przewidzianych do zabudowy - zachowanie walorów krajobrazowych na wyznaczonych w Planie Ogólnym strefach zieleni i strefach otwartych
	W strefach przeznaczonych pod zainwestowanie następowało będzie stopniowe przekształcanie uwzględniając gminne standardy urbanistyczne. Plan ogólny zapewnia ochronę najcenniejszych krajobrazowo terenów otwartych. Oznacza się i nakazuje ochronę najistotniejszych otwarc widokowych.	
Klimat	bezpośrednie krótkoterminowe	- wprowadzenie przeszkód w postaci nowej zabudowy wpływających na kierunek i prędkość wiatru - zwiększenie emisji ciepła w związku z wprowadzeniem nowej zabudowy oraz zwiększonym ruchem komunikacyjnym
	pośrednie długoterminowe	- zachowanie udziału powierzchni utwardzonych - zmiany w szorstkości podłoża - zmiany w zdolnościach retencyjnych gleb
	Wprowadzenie nowego zainwestowania na terenie gminy przyczyniać się będzie do lokalnych zmian warunków klimatycznych, na typowe dla terenów zurbanizowanych.	
Klimat akustyczny	bezpośrednie krótkoterminowe	- uciążliwości w okresie prac inwestycyjnych związane z pracą maszyn budowlanych i zwiększonym ruchem samochodów ciężarowych
	bezpośrednie długoterminowe	- zmiany w klimacie akustycznym w związku z realizacją inwestycji komunikacyjnych oraz zwiększoną liczbą użytkowników przestrzeni - poprawa klimatu akustycznego w miejscach o nadmiernym obciążeniu układu komunikacyjnego dzięki budowie i modernizacji systemu dróg
	Realizacja ustaleń Planu Ogólnego wpłynie na poprawę klimatu akustycznego na terenie gminy dzięki dostosowaniu struktury funkcjonalnej do istniejących i projektowanych uciążliwości akustycznych oraz udrożnienie systemu komunikacji, zwłaszcza w sezonie wakacyjnym.	

Zasoby naturalne	Do zasobów naturalnych zalicza się wody, powietrze, zwierzęta, rośliny - prognozowane skutki oddziaływań przedstawiono w odpowiednich punktach.
Zabytki i dobra materialne	Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania. W projekcie Planu Ogólnego przewiduje się zachowanie i ochronę obszarów i obiektów objętych ochroną konserwatorską zgodnie z przepisami odrębnymi.

8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt Planu Ogólnego przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie następujących negatywnych oddziaływań na środowisko:

Ochrona powietrza:

- ograniczenie emisji pyłów i gazów z lokalnych emitorów zanieczyszczeń,
- modernizacja lokalnych źródeł ciepła, promowanie niekonwencjonalnych źródeł energii.

Ochrona zasobów wodnych:

- ochrona zasobów wód podziemnych,
- ochrona sanitarna ujęć wód podziemnych rozpoznanych hydrogeologicznie na terenie gminy,
- planowe porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w celu poprawy jakości odprowadzanych różnego rodzaju ścieków,
- ochrona obszarów zmeliorowanych,
- dla terenów nie objętych programem kanalizacji zaleca się przyłączenie do sieci kanalizacyjnej.

Ochrona powierzchni ziemi i gleb:

- ograniczenie zanieczyszczeń powierzchni ziemi poprzez eliminację ponadnormatywnych zanieczyszczeń środowiska z zakładów wymienionych w krajowej i wojewódzkiej liście szczególnie uciążliwych dla środowiska,
- rozbudowa infrastruktury – sieci gazowych, energetycznych, wodociągowych.

Ochrona krajobrazu i ochrona przyrody:

- ochrona stanowisk roślinności chronionej,
- zachowanie poszczególnych grup zadrzewień, zakrzewień i płątów roślinności zielonej,
- ochrona parków miejskich i wszelkich zgrupowań zieleni miejskiej w zwartej zabudowie poprzez planowaną gospodarkę zielenią,
- ochrona walorów przyrodniczych i użytkowych, zachowania lasów jako elementów krajobrazu naturalnego,
- ochrona terenów przyrodniczo cennych, o różnej wielkości i charakterze.

Ochrona przed hałasem:

Określenie prac kompensacyjnych na etapie oceny Planu Ogólnego nie jest możliwe. Dokładne ustalenia powinny zostać dokonane na etapie planowania inwestycji, sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko lub w przypadku wystąpienia szkody w środowisku w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

Ograniczenie wpływu niekorzystnych zmian w środowisku wymaga od władz samorządowych podejmowania działań zmierzających do:

- ograniczenia niskiej emisji,
- uregulowania problemów gospodarki wodno-ściekowej,
- ograniczenia ilości odpadów składowanych poza wysypiskiem oraz organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów,
- uregulowania zobowiązań podmiotów gospodarczych w zakresie posiadania wymaganych zezwoleń środowiskowych,
- opracowanie i realizacja polityki przestrzennej i tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego.

Przewidziane w projekcie Planu Ogólnego strefy planistyczne:

- nie powinny spowodować znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000 oraz Obszar Chronionego Krajobrazu,
- nie powinny naruszyć spójności ww. obszarów Natura 2000 oraz Obszar Chronionego Krajobrazu,
- nie powinny spowodować dezintegracji obszarów.

9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZAWARTYCH W DOKUMENCIE MAJĄCE NA UWADZE CEL I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000

Analiza potencjalnego wpływu na środowisko wykazała, że projekt planu ogólnego stanowi jeden ze sposobów zapobiegania negatywnym oddziaływaniom na środowisko. W projekcie wyznaczono strefy planistyczne, z uwzględnieniem występujących ograniczeń i uciążliwości, co ma na celu zminimalizowanie negatywnych oddziaływań.

Alternatywne warianty rozwiązań przyjętych w projekcie Planu Ogólnego dotyczyły lokalizacji obszarów rozwoju zabudowy w obrębie lasów i obszarów cennych przyrodniczo.

10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Dla wydawanych pozwoleń na podstawie przepisów Prawa ochrony środowiska, Prawa wodnego i ustawy o odpadach przewiduje się niezbędny monitoring ich realizacji przez odpowiednie organy ochrony środowiska.

Ocena projektu planu ogólnie nie uwzględnia specyficznych rozwiązań służących ocenie skutków realizacji oraz częstotliwości przeprowadzania analiz. Projekt nie wprowadza funkcji szczególnie uciążliwych dla środowiska wymagających prowadzenia określonego monitoringu. Realizacja przewidywanych funkcji nastąpi po uchwaleniu planów miejscowych oraz wydaniu decyzji związanych z pozwoleniami na realizację inwestycji lub eksploatację instalacji i obiektów.

Ustalone profile podstawowe oraz profile dodatkowe w strefach planistycznych określonych w planie ogólnym ustalane zostały w oparciu o plany miejscowe.

Monitorowanie zmian spowodowanych wskutek realizacji zapisów Planu Ogólnego jest możliwe z wykorzystaniem bazy danych GIS, obejmującej wszechstronne informacje z zakresu środowiska przyrodniczego oraz zagospodarowania terenu. Baza taka zawiera wszystkie informacje przestrzenne wymagane ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz oceny oddziaływania a także ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Umożliwia sprawne zarządzanie zasobami gminy z zachowaniem zasad ochrony środowiska.

Ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska wprowadziła Państwowy Monitoring Środowiska, będący jednolitym system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska, realizowanym zgodnie z wieloletnimi programami państwowego monitoringu środowiska. Celem PMS jest wspomaganie działań na rzecz ochrony środowiska, poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów.

W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki administracyjne i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, a w zakresie ochrony przyrody Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska (IMGW, RZGW). Monitoring środowiska prezentowany jest też corocznie w raportach WIOŚ.

11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Realizacja projektu planu ogólnego nie spowoduje transgranicznych oddziaływań na środowisko, ze względu na to, że projekt nie zawiera funkcji, które mogą wiązać się z wspomnianym oddziaływaniem.

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do Planu Ogólnego Gminy Fałków sporządzonego zgodnie z uchwałą V/28/2024 z dnia 14 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Fałków.

Prognoza została sporządzona w zakresie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Na potrzeby prognozy dokonano analizy uwarunkowań i przemian zachodzących na terenie gminy Fałków. Zdiagnozowano stan i funkcjonowanie środowiska na terenie gminy, ze szczególnym uwzględnieniem terenów chronionych oraz istniejących i prognozowanych zagrożeń środowiska, a także problemów ochrony środowiska.

Dokonano analizy ustaleń zawartych w projekcie Planu Ogólnego, które wywierać będą najistotniejszy wpływ na stan i funkcjonowanie środowiska. Działania zostały podzielone na trzy główne grupy: o prognozowanym negatywnym, obojętnym i pozytywnym wpływie na środowisko. W ramach każdej z grup prognozowany wpływ na środowisko poszczególnych działań został krótko scharakteryzowany, a także przedstawione i ocenione zostały ustalenia Planu Ogólnego mające na celu minimalizowanie oddziaływania negatywnego.

Prognoza zawiera również przewidywane transgraniczne oddziaływanie realizacji ustaleń projektu Planu Ogólnego, propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie Planu Ogólnego oraz proponowane metody analizy skutków realizacji postanowień projektu Planu Ogólnego.

Ze względu na kierunkowy charakter dokumentu, jakim jest Planu Ogólnego, możliwe jest określenie tylko ogólnego przewidywanego wpływu realizacji ustaleń projektu na środowisko. Wyniki przeprowadzonych analiz wskazują, że znaczna część ustaleń projektu Planu Ogólnego wiązała się będzie z pozytywnym lub niewielkim wpływem na środowisko. Wynikał on będzie z ustaleń korzystnej struktury funkcjonalnej gminy, a także przewidzianych realizacji inwestycji poprawiających jakość środowiska.

Prognozowany największy negatywny wpływ na środowisko wywierać będzie realizacja działań takich jak: wprowadzanie nowej zabudowy na tereny dotychczas niezainwestowanych.

W przypadku nowej zabudowy, prognozuje się, że największy wpływ na środowisko wywierać będą strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową (SJ i SZ). Na etapie Planu Ogólnego, które jest dokumentem kierunkowym o ogólnym charakterze, określenie szczegółowego wpływu zabudowy na poszczególne komponenty środowiska jest niemożliwe. Szczegółowy wpływ zabudowy na środowisko zależeć będzie od jej funkcji, parametrów i zastosowanych rozwiązań technicznych, których nie określa się na etapie Planu Ogólnego.

Oświadczenie autora Prognozy

Zgodnie z art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.) oświadczam, że jako autor *Prognozy Oddziaływania na Środowisko Planu Ogólnego Gminy Fałków* ukończyłem w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia o kierunku Gospodarka Przestrzenna na Politechnice Warszawskiej i posiadam 15-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr inż. Łukasz Beń
Łukasz Beń
Urbanista

Fałków, 09.03.2026 r.

Łukasz Beń